

AUSTRALIJOJOS LIETUVIŠIS

000895

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Aštuntieji metai Kaina/Price 1/9 Adelaide, 1955 m. vasario/feb. 21 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 4(167)

BAIGTA TACHENO SALŲ EVAKUACIJA

Tacheno salų grupė, apie 200 mylių nuo Formozos, yra galutinai evakuota. Evakuacija įvykdyta maždaug per vieną savaitę laiko.

Evakuaciją dengė 7-tasis JAV-bių karo laivynas, susidedęs iš 75 įvairaus tipo karo laivų, kurių tarpe 7 lėktuvnešiai. Ore visą laiką patruliavo keli šimtai naikintojų ir kitokių lėktuvų. Evakuacijos metu įvyko tik vienas mažas incidentas: vienas amerikiečių lėktuvas per daug toli nuskrido į komunistų valdomas sritis ir buvo priešlėktuvinės artilerijos pašautas, tačiau visi lakūnai išsigelbėjo. Dėl šio incidento Amerikos karo vadovybė nutarė nesiimti jokių žygių, nes kalta lėktuvo įgula, kuri pertoli nuskrido.

Iš salų viso evakuota 14.500 civiliųjų gyventojų, 10.000 reguliarios kariuomenės ir 4.600 partizanų. Be to, išvežta apie 40.000 tonų įvairios kariškos medžiagos.

Kariuomenės 90% nugabenta į Formozą, ten bus pergrupuota ir pasiųsta į Quemoy ir Matsu salas, kurioms dabar grėsia komunistų puolimas. Neoficialiai pranešama, esą tas salas Amerikos karo vadovybė nutarusi ginti.

7-tasis laivynas, atlikęs savo uždavinį evakuojant Tacheno salas, vėl užėmė atitinkamas pozicijas, kad apsaugotų Formozą nuo raudonųjų invazijos.

Raudonųjų daliniai jau užėmė iševakuotas Tacheno salas. Viskas, net ir gyvenamieji pastatai, salose yra sunaikinti iki paskutiniųjų.

VĒL ATMETAS SOVIETŲ KVĒTĪMAS

Sovietų Rusijos vyriausybė buvo įteikusi USA, Britų ir kitoms vyriausybėms pakvietimus į 10-ties tautų konferenciją, kurios tikslas būtų išspręsti Formozos likimo klausimą. Savo pakvietimuose Sov. vyriausybė pažymėjo, kad tokioje konferencijoje turėtų dalyvauti Raudonoji Kinija, o nedalyvautų Tautinės Kinijos vyriausybės atstovas. JAV-bių vyriausybė, pasitarusi su Anglijos vyriausybe, pakvietimą atmetė, kaip nerealų, nes išskiriamas Tautinės Kinijos abiem vyriausybėm nepriimtina sąlyga.

BAIGĖSI ANGLIJOS TAUTŲ MINISTERIŲ PIRMININKŲ KONFERENCIJA

Prasidėjusi sausio 31 dieną Anglijos imperijos tautų ministerių pirmininkų konferencija baigėsi. Konferencijos metu išryškėjo, kad ne visų Commonwealtho tautų pažiūros atitinka Anglijos pažiūras ir interesus. Anglija, kuri norinti apsiriboti daugiausia Anglijos kanalo gynyba, nepatenkina Australijos ir Naujosios Zelandijos, kurioms grėsia tiesioginis pavojus iš Azijos. Išleistame komunikate sakoma, kad tarp Anglijos, Australijos ir N. Zelandijos vis dėlto pasiektas susitarimas ginti bendromis jėgomis Malajus ir kitas Pietryčių Azijos sritis bei Pacifiką. Suprantama, kad Australijai ir N. Zelandijai labiau pakeliami su JAV-bėmis, bet Anglija, nenorėdama, kad ryšis dar labiau atsipalaiduotų, taip pat turi eiti pagalbon.

Apskritai, konferencija vyko didelės įtampos Azijoje ženkle ir daugiausia tais klausimais ir kalbėjosi.

LIETUVIAI!

Didelių nelaimių ir sunkių visai lietuvių tautai vargų metu švęsime šių metų Vasario 16-tąją.

Kiekvienas lietuvis, tos dienos belaukdamas, kad ir kur jis bebūtų, savo mintis ir savo jausmus sieja su Tėvynės reikalais. Vasario 16-ji buvo ir tebėra mums visiems nepaprastai brangi, nes tą dieną buvo atverstas naujas lapas mūsų tautos istorijoje. 1918 metais, besibaigiant Pirmajam Pasauliniam karui, lietuvių tauta Valstybės Tarybos aktu paskelbė Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atkūrimą. Aukščiausiam lemiant, šis žodis tapo kūnu. Daugiau kaip po 100 žiaurios rusų viešpatavimo metų Lietuva išsilaisvino iš Maskvos priespaudos ir išjungė į laisvųjų tautų šeimą.

Antrajam Pasauliniam karui išiliepsnojant, Sovietų Sąjunga, sulaužydama visas sutartis ir pamindama po kojų visus savo pažadus gerbti teisę ir siekti taikaus sugyvenimo su kaimyninėmis tautomis, jėga užgrobė Lietuvą. Žiaurios komunizmo agresijos išdavijoje mes netekome laisvės ir savo valstybės.

Sunkaus vargo, priespaudos ir kančių metai slenka vieni po kitų. Greit suėis 15 metų, kai klasta ir brutalia jėga sovietiniai Maskvos imperialistai yra iš mūsų išplėšę mūsų Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Per metų metus eina žūbtinė kova dėl lietuvių tautos likimo.

Sunki okupanto junga nešdamas, mūsų tautos kamienas, likęs Tėvynėje, laukia prašyvant pasiūgtą laisvę. Kraujo klanus liedamas, nesuskaitomas gyvybes aukodamas, lietuvis Tėvynėje tęsia lemtingą kovą su priešu Tvirtai dvasia, pilni nepalaužiamo ryžto, gaivinami tikėjimo išsilaisvinti, mūsų Brolių ir Sesės Tėvynėje ištikimai gina visa, kas lietuviška. Mūsų tautos kovos su okupantais yra atkreipusios viso pasaulio dėmesį. Ne žodžiai, o žygiai kalba šiandieną, kaip lietuvis brangina savo laisvę ir ją gina.

Tūkstančių tūkstančiai geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų, ištremti į tolimą Sibirą ir Rytus, kalinami Sovietų priverčiamojo darbo stovyklose, yra pasiryžę verčiau mirti, negu nusilenkti užgrobiko viešpatavimui. Grįžusieji iš sovietinio pragaro svetimtųjų gausiai liūdija prieš viso pasaulio sąžinę, kad sovietinės katorgos pančiai mūsų tautos dvasios nepalaužė ir nepalauž. Lietuvis ir Vorkutoje, ir Kamčatkoje spindi visiems savo meile Tėvynei ir savo giliu žmoniškumu. Viltis greit išvysti savo Tėvynę ir pamatyti ją vėl laisvą šviečią ir stiprą juos jų Golgotos kelyje.

Laisvame pasaulyje atsidūrę, po visus žemynus išblaškyti, betgi tremties nedaliai nepasiduodami, grumdami su tūkstančiais pavojų ištripti svetimųjų jūroje, mes surandame kelią sėkmingai jungtis į lietuviškus vienetus ir, Tėvynės meilės vedami, rungtis su Lietuvos pavergėjais, svarbiausiu uždaviniu pasistatydami laisvės ir nepriklausomybės atgavimą.

Per geležines uždangas, per kacetų spygliuotas užtvanas, per žemynus ir vandenynus Vasario 16-ji apjungia mus visus, kieno tik gyslose teka lietuviškas kraujas ir kieno širdys plaka Lietuvos meile.

Budėdamas mūsų tautos ir valstybės gyvybinių reikalų sargyboje, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Nepriklausomybės šventę minint kreipiasi į viso pasaulio lietuvius, kviesdamas išlaikyti ir stiprinti broliškumo ryšius, branginti visa, kas lietuviška, kuo ryžtingiau dalyvauti Lietuvos laisvinimo darbe ir iškilmingai atnaujinti šventą priesaiką nenulstamai be atvangos kovoti, kol Lietuvos nepriklausomybė ir laisvė bus vėl laimėta.

1944 metų vasario 16-tąją vieninga visų politinių partijų ir kovos organizacijų deklaracija buvo įkurta Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Prasimušę į laisvąjį pasaulį Lietuvos gynėjų partizanų atstovai iškilmingai patvirtino VLIKo įpareigojimus atstovauti mūsų tautai ir valstybei.

Pereitų metų gegužės 1 dieną mūsų politinės partijos ir kovos organizacijos pakartojo, kad Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas turi reikšti lietuvių tautos politinę valią. Ištikimas savo įsipareigojimams, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, demokratiškai tvarkydamasis, savo uždaviniams atlikti yra reikalingas visų lietuvių paramos ir visiško pasitikėjimo. Jis kreipiasi pirmo eilės į laisvame pasaulyje išsilaisvintus lietuvius duoti gražų drausmingumo ir susilaikymo pavyzdį. VLIKas visu atsakingumu įspėja mūsų tautiečius nepasiduoti jokiams šūkiams, kad ir kokiais patriotiniais žodžiais jie būtų pridengti, jei jie veda į nesantaiką, į mūsų susiskaldymą ir į vieningos vadovybės sužlugdymą mūsų laisvinimo darbe.

Kiekvienas jėgų skaldymas šiandieną gali pasitarnauti tik mūsų mirtiniams priešams. Nepasiduokime tad jokiems vyliams, neteikime džiaugsmo tiems, kurie laukia, kad ir mūsų tautiečiai, kaip dažnai emigracijoje esti, tarp savęs susivaidytų ir paskęstų tuščioje, beprasmyje tarpusavio kovoje. Žinokime, kad vieną kartą pasėję nesantaikos sėklą ir suskaldę savąją visuomenę, nuvertinę vyriausiąją politinę vadovybę VLIKą, ne tik nepadarome jokios pažangos ir nieko gerėsnio nesukuriame, bet griuname visoki tarpusavio pasitikėjimą, o kas dar blogiau — nustojame visiškai pasitikėjimo tarp svetimųjų. Ardydami ir kasdamiesi patys po savo pagrindais, mes kertame tą medį į kurį norime atsiremti.

Nepaprastai sunki mūsų tautos padėtis įpareigoja mus eiti patys į patį vienu bendru lietuviška keliu.

Mūsų tautos Nepriklausomybės šventės diena tesuteikia mums naujų jėgų iškeisti visus mums suduodamus smūgius, teapjungia į glaudžią žeimą mus visus ir paskatina užmiršti visa, kas mus skiria, o ieškoti tai, kas mus jungia.

Mūsų pusėje yra teisė ir teisybė. Mūsų laimėjimas tikras, jeigu tik mes patys jo negriausime.

Tad su drąsa ir narsa Lietuvos keliu.

Vardan tos Lietuvos vienybę težydi — ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius težydi!

VYRIAUSIASIS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

STALINO SŪNUS LAIKOMAS LIUBIANKOJE.

Paleistas iš Vorkutos JAV pilietis J. H. Noble Vak. Berlyne laikraštinius supažindino su Vorkutos srityje esančių 250 stovyklų ir 500.000 suimtųjų gyvenimo sąlygomis. Iš kai kurių suimtųjų, iš Maskvos perkeltų į Vorkutą, Noble patyręs, kad Stalino sūnus Vasilijus šiuo metu laikomas garsiajame MVD Liubiankos kalėjime. Tebėsa gyvi ir 8 lakūnai iš JAV karo aviacijos lėktuvų, 1950m. balandžio mėn. numušto viršum Baltijos.

DUOKITE DAUGIAU TOKIŲ KNYGŲ —

rašo "Zemelės šventosios" platintojai ir skaitytojai iš įvairiausių Australijos vietų.

Tai tikras šedevras

visais atžvilgiais, — atsiliepia kiti skaitytojai.

Iš tikrųjų, "Zemelės šventoji" neapvils nė vieno skaitytojo, jauno ar seno, nes kiekvienas, kas tik ją perskaito, pasako:

Tai puiki knyga!

Kaina Australijoje tik 8/- (prastesniaje popieriuje 6/-). Gaunama "Australijos Lietuvis" leidykloje, 35 Cator St., Hindmarsh, S.A. ir pas visus lietuviškos spaudos platintojus.

PASIKEITIMAI KREMLIAUS HIERARCHIJOJ

Jau prieš kurį laiką pasaulio spaudoje buvo rašoma, kad Kremliuje laukina pasikeitimų valdžios viršūnėse. Ilgai neteko laukti. Vasario 8 d. min. pirm. G. Malenkovas "atsistatydino". Ilgame pareiškime, kurį perskaitė Aukščiausios Tarybos posėdyje, Malenkovas prisipažįsta, kad jis nesugebės tinkamai vadovauti vyriausybei, dėl ko ypatingai žemės ūkyje nepadarėta jokia progreso. Todėl jis atsisakąs iš ministeriopirmininko pareigų, kad partija galėtų paskirti geresnį žmogų. Tuoj pat ministrų pirmininku buvo paskirtas mažai žinomas ir nereikšmingas žmogus, buvęs Stalino "watchdog" (sargybinis šuo), Bulganinas, turįs maršalo titulą, bet kovos lauke niekad nebuvęs, o titulas suteiktas už "nuopelnus partijai ir vyriausybei". Pasaulio spauda nurodo, kad Bulganinas bus aklas Kom. Partijos gen. sekretoriaus Chruščiovo įsakymų vykdytojas. Bulganino vieton (jis buvo karo ministeris) paskirtas žinomas mārš. Žukovas, o Malenkovui duota nereikšminga (politiniu pažiūriu) elektros jėginių ministerio vieta.

Kelioms dienoms praslinkus iš vadinamos Aukščiausios Tarybos buvo pašalinti 6 atstovai. Priežastys nenurodytos, bet nesunku atspėti, kad jie būsią Malenkovo šalininkai ir gal turėjo nelaimės kaip nors pasakyti savo pažiūras. Paprastai, nušlavus kokį nors "didįjį" po to šluojami visi jo mažesni šalininkai.

Pakitimai iššaukti vidaus reikalų. Einama vėl prie Stalino praktikuotos vieno asmens diktatūros. Kokios įtakos tai turės užsienio politikai — paaiškės tik po kurio laiko.

SOVIETŲ APSIGINKLAVIMAS

NATO generalinis sekretorius Lordas Ismay paskelbė, kad Sovietų Rusija, Rytų Vokietija ir visos rusų pavergtosios tautos šiuo metu turi daugiau kaip 6 milijonus aktyvios kariuomenės. Jis tvirtina, kad Sovietų Rusija galėtų mobilizuoti per 30 dienų 400 divizijų armiją. Laikė trijų metų Sovietų aviacija padidinta iki 20.000 lėktuvų, kurių pusė sprausminiai. Be to, Sovietai padarė didelę pažangą atominio, biologinio ir cheminio ginklavimosi srityse.

(Žinių tūsa 4 psl.)

Adelaidės Lietuvių Teatro Mylėtojų Grupė

š.m. kovo mėn. 25 dieną, 8 val. vakaro AUSTRALIA HALL, Angas Str. vaidina 3 paveikslų dramatinę legendą ANTANO SKĖMOS

"ŽIVILĖ"

Režisierius Paulius Rūtenis Dailininkas Stasys Nelubšys

Vaidina: D. Mackialienė, L. Gerulaitis, J. Neveauskas, P. Rūtenis, J. Venclovavičius. Rež. pad. V. Marcinkonytė. Bilietai, po 6 ir 5 šilingus, parduodami sekmadieniais tuoj po pamaldų parapijos salėje ir vaidinimo dieną prie įėjimo.

Imigracija į Kanadą ir Ameriką

Visus reikalingus oficialius dokumentus (vizas, afidevitus, darbo-buto garantijas, etc.) parūpina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Britų Kolumbijos Apylinkės Valdybos Pirmininkas, diplomuotas teisininkas

JONAS J. JUŠKAITIS, LL. B.

Įstaigos adresas:

Suite 5, Tunstall Building, 709, Dunsmuir Street, Vancouver 1, B. C., CANADA

(Informacijos suteikiamos padengus visas susirašinėjimo išlaidas).

For Bouquet and Softness . . .

Orlando
WINES
STAND ALONE

Lietuviai Pasaulyje

Argentina

Pirmasis Lietuvos karininkas. Boulogne Sur Mer lietuvių veikėjas Švenčioniai suruošė savo moderniško namų įkurtuves. Ta proga drauge pasveikintas jų sūnus Faustinas, **dviem aukso medaliais ir garbės diplomu, kaip pavyzdinčiausias studentas baigęs aukštąją karo mokyklą.** Tai pirmutinis lietuvis Argentinos kariuomenės leitenantas. Ta proga jis apdovanotas literatūra apie Lietuvą ispanų kalba, o kalbas pasakė J. Zavičkas, E. Riselienė, ALB red. K. Norkus ir kt. Į sveikėjimus lietuviškai atsakė karininkas Faustinas Švenčionis ir jo sesuo muzikos mokytoja L. Švenčionytė.

D. Britanija

* **Socialistų Unija ruošia anglų kalba leidinį apie visus Sovietų pavergtuosius kraštus.** Lietuvis inž. J. Vilčinskas paprašytas paruošti apžvalgą apie šio meto politinę padėtį Lietuvoje.

J. A. V-bes

* **Šaulių Sąjungos 35 m. sukakties** proga laisvojoje lietuvių spaudoje daug rašoma apie Sąjungos įsikūrimą ir jos atgaivinimą Amerikoje bei Kanadoje. Čikagoje buvo suruoštas Šaulių Sąjungos minėjimas, pradėtas pamaldomis katalikų ir evangelikų bažnyčiose; vėliau iškilmingą posėdį pradėjo buvęs Lietuvos Šaulių Sąjungos viršininkas Bajoras. Minėjimo dalyviai atsistojimu pagerbė žuvusius už tautos laisvę šaulius ir mirusius Šaulių Sąjungos pirmininkus Vladą Putvinskį, Matą Šalčią ir Vincą Krėvė-Mickevičių. Vienintelis išlikęs Šaulių Sąjungos pirmininkas Rapolas Skipitis skaitė išsamią paskaitą apie Šaulių Sąjungos veiklą Neprikl. Lietuvoje. Susirinkusiuosius ypač didžiai jaudino pagerbimas Lietuvos Šaulių Sąjungos vėliavos, kuri paslaptinomis aplinkybėmis, per pavojus, laimingai pasiekė laisvą Ameriką. Po iškilmingo minėjimo meninę dalį atliko šauliai: dainininkė Jankauskaitė, smuikininkas Paukštys, kuriems akompanavo kompozitorius Vl. Jakubėnas. Pabaigai buvo suvaidinta drama "Paslaptiną Zona".

* **Minėjo Klaipėdos išsivadavimo sukaktį.** Kaip žinoma, 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdos kraštas išsivadavo, prisijungė prie Lietuvos. Toji sukaktis buvo iškilmingai paminėta JAV, Kanadoje ir kitur, kur tik gausiau gyvena mūsų tautiečių. Minėjimais pirmoje eilėje rūpinosi mažlietuvių sambūriai ir Klaipėdos krašto veikėjai.

* **Tūkstančio dolerių premija "Draugas" paskyrė A. Nakaitėi-Arbačiauskienei už jos romaną "Trumpa diena".** Tai ketvirtas iš eilės romano konkursas. Premija įteikta per tam tikslui suruoštas iškilmes ir koncertą. Jury komisiją sudarė B. Brazdžionis, A. Gustaitis, Dr. J. Girnius, K. Mockus ir Dr. J. Leimonas. Konkurse dalyvavo 11 lietuvių rašytojų. Per suruoštą pobūvį B. Brazdžionis pasidžiaugė tokių premijų įtaka ir reikšme. Literatūros konkursai skatina ne tik rašytojus, bet ir skaitytojus būti tikrais kovotojais už savo tautos laisvę bei tautinę kultūrą laisvajame pasaulyje.

* **Amerikiečių spauda atkreipė dėmesį į lietuvių tremtinį išradėją Vyt. Vaitužį, pagerinusį specialių replių gamybą.** New Haveno fabriko vadovybė jam įteikė 200 dolerių premiją. Vaitužis pareiškė, kad šis jo išradimas dar nebūsiąs paskutinis.

* **JAV-bėse gražiai užsirekomendavo naujas filmų žurnalas, pavadintas "Film Culture", redaguojamas lietuvių rašytojo Jono Meko.** Jo brolis Adolfas priklauso prie redakcinio kolektyvo. Žurnalas daug prisideda taip pat prie kultūrinės informacijos apie Lietuvą ir lietuvius. Per žurnalo "krikštynų" pobūvį buvo galima sutikti beveik visus žymiausias New Yorko filminkus.

* **JAV-bėse visa eilė lietuvių gydytojų pašaukti atlikti karinės tarnybos ir paskirstyti tarp JAV karinės aviaci-**

jos, laivyno ir peštininkų.

* **Lietuviai evangelikai reformatai** šiaurinėje Čikagos dalyje nusipirko bažnyčią, prie kurios koncentruoja savo bažnytinį ir kultūrinį veikimą. Oficialiai ją atidarius, ta proga buvo pagerbtas vienas iš žymesnių reformatu veikėjų, Mykolas Kregždė.

Kanada

* **Iš Australijos į Kanadą pastoviam** apsigyvenimui atvyko mūsų tautietis p. Vytautas Karosas. Jis atplaukė po Australijos vėliava plaukiojančiu moderniu garlaiviu "Oronsay". Kelionė vandenimis užtruko apie dvi savaites. Laivas pakeliui buvo sustojęs Naujoje Zelandijoje, Havajų ir Fijų salų uostuose. P. Karosas apsistojo Vancouveryje, Britų Kolumbijos provincijoje. Pašilsėjęs ir susipažinęs su didmiesčiu, jis tikisi čia gauti darbo savo specialybėje.

Pasirodo, kad tvarkingai vedant imigracinę bylą Kanados Pilietybės ir Imigracijos Ministerija įsileidžia kaip imigrantus iš Australijos ir tuos asmenis, kurie neturi giminių Kanadoje.

(Koresp.)

Urugvajus

Urugvajuje įvykusioj VIII UNESCO konferencijoj lietuvių spaudai atstovavo Lietuvos pasiuntinybės Montevideo mieste spaudos attache K. Čibiras.

KOLUMBIJA

Iš Bogotos lietuvių gyvenimo.

Lietuviškos vienybės ir bendruomenės narių solidarumu yra galimumas išlaikyti LIETUVIŲ NAMUS. Čia reiškiasi visokiaropas kultūrinis lietuvių gyvenimas: juose veikia šeštadienio mokykla, knygynas, vyksta susirinkimai įvairūs taut. švenčių minėjimai bei ruošiamos kitos kultūrinės pramogos. Per Kalėdas juose suruošta vaikučiams Kalėdų eglutė ir Namų metinės sukakties minėjimas. Dalyvavo konsulas S. Sirutis, kolonijos kapel. kun. V. Vaičiūnas ir vietos lietuviai. Bendruomenės pirm. J. Penčyla nuskaitė šventės reikšmę ir išdalino V. Tamulaičio veikalą "Sugrįžimas". O atsilankęs Kalėdų senelis su dovanėlėmis (pulk. J. Kazitėno asmeny) papasakojo mažiesiems apie mūsų gražią Tėvynę ir paskiaam kiekvienam įteikė po dovanėlę. Šventės nuotaiką pajavirino lietuviškų plokštelių muzika. N. Metų išvakarėse Liet. Namuose įvyko bendruomenės narių visuot. susirinkimas, kuriame J. Penčyla pasidalino mintimis apie bėgamuosius reikalus.

* **Šiuo metu Kolumbijoje gyvena per 700 lietuvių, tarp jų yra ir 4 tremtiniai kunigai.** Prieš kiek laiko Kolumbijoje lankėsi vysk. V. Brizgys paskelbė spaudoje savo įspūdžius iš to krašto, pažymėdamas, kad jeigu nepagerėtų lietuviams galimūmai iš Europos emigruoti į JAV, tai visiems būtų patartina vykti į Kolumbiją. Dabartinė Kolumbijos vyriausybė yra suprojektavusi platų kolonizacijos planą. Tiek savo darbo rūšimi, tiek pajamomis kolonijos lietuviai, apskritai kalbant, laikosi gana gerai. Jų net didesnis procentas, negu tremtinių Amerikoje, turi nuosavus namus ir automobilius. Ten savo elgesiu susikompromitavusių mūsų tautiečių nėra, be to, lietuviams nuatausti yra mažiau pavojų nei kitur.

TAUTIŠKI DIRBINIAI:
ilgos juostos £3.10.0, kaklaraiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

DANTŲ CHIRURGAS
J. H. CUNNINGHAM
Oxford Chambers
192, North Terrace, Adelaide, S.A.
Specialybė: aukso karūnelės ir aukso tilfeliai.
KALBAME VOKISKAI.

Nemeskim akmens

Ketvirtajam Krašto Tarybos atstovų suvažiavimui mūsų spaudoje buvo prabarstyta kupinos riešukučios kvietkelių, ypač, manding, nepagailėta žiedlapių prezidiumo pirmininkui. Ar taip jau iš tikro yra kuo džiaugtis ir dėl ko kvietkelius barstinėti? Ar nebuvo apgailėtino disonanso?

Nelieskim šį kartą suvažiavime gvildentų lietuviškų reikalų, o apsisistokim prie tūlo tautiečio sukeltos skersvėjos. Pašalietis, kaip plačių girių pusalkanis vanagėnas, mūplasnioji pravirą vištidę ir vieną gajų gaidį (suvažiavimo atstovą — rinktą prezidiumo narį) kramstelėjo... Prezidiume matėsi tuščia vieta. Girdėjosi apykarštės kalbos. Sugestijos ir psichologiniai momentai buvo panaudoti, apeliuota ir į mirtingųjų atstovų sąžinę.

—Kur tamstos, pone prezidiumo pirmininke, sąžinė, kad tamsta nepaiškini dėl trečiojo prezidiumo nario nebuvimo, — priekaištavo vienas atstovas. Atsakymo nesulaukta. Tik vėliau teko sužinoti, kad "darnos labui" prezidiumo narys patyliai prezidiumo pirmininko, pašaliečio ir dar dviejų suvažiavimo atstovų buvo nublokštas kaip Lietuvos okupacijos meto tariamai buvęs "spalvingas" asmuo.

Taip keletas suokalbinių su pašaliečiu įsibrovėliu, savo sąžinių nepakratinėję ir dar patys nedavę atskaitos prieš tautą ir Kraštą, drįso daryti užmetimus Adelaidės lietuvių bendruomenės rinktam ir patikėtam asmeniui atstovauti jos reikalus suvažiavime. Reikia naujo skringingo. Būtinai reikia. O tas naujasis skringingas būtų geriausiai tikęs atstovų suvažiavimo metu, pradėdam skringiną nuo prezidiumo pirmininko ir skersvėjo kėlėjo ir baigiant paskutiniu suvažiavimo suolu. Žinoma, tik uždaroje atmosferoje, ir duris užrakinus ir stipriai basilais parėmus, nes galėjo kilti sąmyšis ir abejonės dėl savo sąžinės grynumo... Ar tokie sąžinės apšvarinimai reikalingi ir naudingi būtų Australijos lietuvių bendruomenei, aš labai abejoju.

Greičiausiai daugis iš mūsų šioje žemėje nepajėgs ir neįstengs iš siauro akiračio išeiti į platesnius horizontus, nors ir kaip pagarbiai ir oriai apie sa-

ve galvotų ir mąstytų. Bėgom nuo peralkusio raudonojo antplūdžio, neginčytinai bėgom, gelbėdami savo labai saugojamą ir savimeilų kailiuką, pušiau ar visiškai į svetimą raugą įmerkta. Tokių "spalvingų" ar tik uodegas įmerkusių ir pirštus prikišusių apščiui priskaitysim, ypač prašviesėjusių tarpe. Visus juos nurašykim ir šiuos "nusišėjęlius" išvarkim už lietuviškosios bendruomenės ribų, gal tada patys labiau pabaltėsime ir bendruomenės akyse (tikrai ne prieš tautą ir save) kilnesni ir be krislelio akyse atrodysim. O į tai, kad skaldysim lietuvišką bendruomenę ir jos veikliuosius narius kompromituosim, ir naujieji vengs pasireikšti, nes kiekvienas galės tikėtis, kad po kurio laiko būsįs apšauktas kolaborantu ar kitu panašiu vardu, nekreipkim dėmesio, kad tik mūsų nepagalvotiems išsišokimams būtų leista laisvai skėryčioti.

Esam Vakarų kultūros auklėtiniai ir europietiškos galvosenos. O gal tokie tik buvom, nes Vakarų ir amerikiniame pasaulyje šiandien jau lanksčiau galvojama, kaip mūsų paskirų šviesuolių. Paleidžiami laisvėn iš kalėjimo požemių tikrieji ir kruvinieji žmonijos budeliai, paleidžiami plačiais politiniais sumetimais. Ir mūsų lietuviybės išlaikymui tremtyje ar nereikėtų vadovautis platesniu praregėjimu ir suklydusiems ir klaidas padariusiems atleisti, jei iš viso mes, palikę Kraštą didžiausioje bėdoje ir varge, turim teisės vienas kitą dar teisti. Ar mes vieną dieną nebūsime teisiami Krašto?

Savo praeities klystkeliams ir klaidoms išpirkti yra tik vienas kelias — pozityvus darbas ir aktyvus dalyvavimas lietuviškame bendruomeniniame gyvenime. Tuo keliu ne vienas, anksčiau klydęs, jau ir eina, bando žengti, ir jiems nepastokim kelio, nedrauskim atgailauti ir nemėtykim į juos kampuotus ir aštrius akmenis, nes tie aštriakampiai akmenys gali rekožuoti ir mus pačius sužeisti, apdraskydami ir pačią bendruomenę. Gal būt, iš tų asmenų, kuriems metami kaltinimai dėl praeities, išaugs ateityje didžiadvasiai lietuviai. Gi ir milžino dvasios Kudirka kurį laiką save laikė lenku ir ėjo ne savu — svetimu keliu.

J. Rainys

DOKUMENTUOTI LIETUVOS UŽGROBIMO ĮRODYMAI

JAV parlamento komitetas komunistinei agresijai ir Pabaltijo valstybių į Sov. Rusiją įjungimui tirti, pasiremdamas įrodomąja medžiaga, padarė šias išvadas: Pirma: visi įrodymai aiškiausiai sako, kad Estija, Latvija ir Lietuva buvo prievarta okupuotos ir neteisėtai į Sovietų Sąjungą įjungtos. Teigimas, esą 1940 metais liepos mėn. tose valstybėse įvykdyti seimų rinkimai buvo laisvi, o išrinktųjų seimų nutarimai prašant pripažinti sovietinėms respublikoms legalūs, yra neteisėtas, nes jokiais faktais nepagrįstas. Antra:

Tebetėjamas Sovietų Rusijos karinis ir politinis Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupavimas yra svarbiausioji pasaulio pavojingos įtampos priežastis, kuri dabar žmoniją veikia ir sudaro rimtą pavojų taikai.

Komunistinei Agresijai Tirti Komitetas, vadovaudamasis turimais įrodymais, paprašė Amerikos užsienio reikalų ministerį Dulles imtis reikalingų žygių šį pranešimą skubiai įteikti Jungtinių Tautų Organizacijos pilnates susirinkimui.

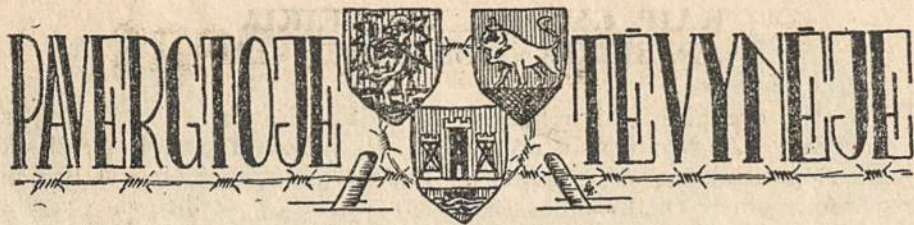
Amerikos užsienio reikalų ministeris, padėkojęs komiteto pirmininkui Kerstenui už atsiųstą pranešimą, pareiškė, kad jį jau pasiuntęs Amerikos atstovui Jungtinių Tautų Organizacijoje, idant pastarasis įteiktų Jungtinių Tautų Organizacijos delegacijoms ir atkreiptų jų dėmesį. Ministeris Dulles, liuddamas komiteto pranešimą, pažymėjo, kad tai yra gerai ir kruopščiai atliktas Pabaltijo valstybių bylos išnagrinėjimas. Jis parodo, ir kaip buvo pavergtos nepriklausomos Baltijos valstybės, ir kartu atskleidžia sovietinio imperializmo plėtimosi būdus. Ministeris mano, kad šis pranešimas kitų valstybių žmonėms, neturėjusiems artimesnio sąlyčio su komunizmu, galės patarnauti ir kaip įspėjimas nuo pavojaus.

SOCIALISTAI UŽ PAVERGTUOSIUS

Lietuvos Socialdemokratų Partija tremtyje gavo pakvietimą dalyvauti Socialistų Internacionalių Kongrese, kuris įvyks š.m. liepos 12-16 d.d. Londone. Paskutiniame Internacionalių Kongrese Stockholme 1953 m. Lietuva ir kiti du Pabaltijo kraštai buvo priimti Internacionalių nariais. Neseniai įvykusiame Rytų ir Vid. Europos Socialistų Unijos posėdyje Amsterdame buvo aptartas Rytų — Vakarų koegzistencijos klausimas ir nutarta kreiptis į laisvųjų kraštų socialistus su tokiu pareiškimu:

1. Tendencijos įgyvendinti tarp Rytų ir Vakarų taikingą koegzistenciją neprivalo silpninti ideologinės bei politinės ofensyvos prieš komunizmą ir prieš Sovietų dominavimą Rytų ir Vid. Europos kraštuose; 2. koegzistencijos tarp Rytų ir Vakarų koncepcija neprivalo tiesioginiai ar netiesioginiai reikšti, kad yra sutinkama su dabartiniu Europos pasidalinimu ir Rytų bei Vid. Europos kraštų pavergimu; 3. laisvės ir valstybinės nepriklausomybės atstatymas kraštuose už geležinės uždangos privalo likti viso laisvojo pasaulio, o ypač Darbo Sąjūdžio, pagrindinis tikslas.

Dėl socialistų delegacijų į Sovietų valdomus kraštus socialistai iš už geležinės uždangos pasiūlė, kad: 1. siunčiant delegacijas į Sovietų valdomus kraštus, Vak. Europos socialistų partijos privalėtų pareikšti ir ypatingai supažindinti su savo pažiūra pavergtas tautas už geležinės uždangos, — kad tie vizitai jokiū būdu negali būti laikomi kaip sutikimas su komunistų valdžia touse kraštuose; 2. nauji kontaktai turi būti išnaudoti tam, kad pavergtosioms tautoms užtikrintų palengvinimų. Tuo būdu gali būti išvengta, kad tokie vizitai būtų komunistinių režimų išnaudoti, kaip patirtis parodė, rezistencijos prieš totalitarinę valdžią dvasiai palaužti.

GYVENIMAS OKUOTOJE LIETUVOJE

Nuomos atskiruose miestuose, kaip atrodo, yra vienodos arba bent per daug nesvruoja, — sako atbėgęs į Vakarų mūsų tautietis V. MIRONAS. Sunkiau su namų remontu. Kai pradeda sienos griūti ir lubos byrėti, nuomininkas ima rašinėti visokius pareiškimus. Bet to dar neužtenka — reikia pačiam daug kur vaikščioti. Paskui atsiunčiama komisija patikrinti, ar tikrai remontas yra reikalingas. Jei taip — tai galiausiai pasiunčiamas meistras, kuris su savo padėjėjais, prisinešęs visokių griedžių, pradeda darbą. Bet dažniausiai po poros dienų tas darbas ir vėl nutrūksta, nes vis ko nors stinga, o susidariusioji situacija ne kartą pačių meistrų panaudojama šantažui. Jei nori, kad remontas kaip reikiant eitų į priekį, tai reikia "susiprasti ir fundyti" "Patepus", savaime suprantama, darbas jau greičiau eina. Vidutiniškai nuo pareiškimo įteikimo, kad reikia remonto, faktiškai darbai pradeda po poros mėnesių. Jei kas nori, kad remontas būtų atliktas skubos keliu, tai pirma turi gauti sutikimą ir pažadėti, kad sumokės remonto išlaidas pats, arba remonuoti savo lėšomis.

Sanitarinė priežiūra miestuose — taip pat bolševikiška. Dar ir dabar Vilniuje, Totorių gatvėje, tebeveikia vad. "Sanpropustknik" — panaši į vokišką "Entlausungstelle". Tai "nuutėlinimo įstaiga" — su tos paskirties funkcijomis. Į ją pasiunčiami, kilus įtarimui, bendrabučių gyventojai arba šiaip kiti įtariamieji. Jei pvz. kas nors, bestovėdamas eilėje, pamatys savo kaimyno sprandą einant utelę ir pasiskųs milicijai — toks taip pat pasiunčiamas į minimąją "įstaigą". Ten pat, tik kitam kambary, veikia ir vad. "trečvilka", į kurią siunčiami girti. Sulaikyti girti žmonės išrengiami pliki, paklami po šalta vandens čiuksle, o paskiau už "išblaivymą" turi dar užsimokėti 25 rb. Šiaip milicija į įvairias muštynes dažnai žiūri pro pirštus. Kodėl? Matyti, patys milicininkai nenori iš mušeikų gauti ir sprandą, arba — milicijai, kaip sakoma, trūksta "kovnigumo". Tačiau jei draugėj esti keli milicininkai, tai peštukams jie tuoj pat kimba į šeršį.

Miesteliuose ir šiaip provincijoje bolševikai yra nugriovę šaulių, pavasarininkų ir kitos rūšies paminklus. Privačių abonentų telefonų taip pat yra, bet nedaug, šiaip — vis valdiniai. Pusė abonentų knygos lietuviškai, pusė rusiškai. Vaistų nėra pakankamai. Kitų sunku gauti ir juodoje rinkoje. Bolševikai giriasi ypač geru medicininio aptarnavimu, tačiau iš tikro nei gydytojai kaip reikiant nedirba, nei nėra itin gero gydomojo rūpestingumo.

Iš sporto šakų Lietuvoje "garbingiausias" boksas, nes kauniečiai lietuvis šaltkalvis Šocikas yra tapęs TSRS čempionu, lengvoji atletika, krepšinis, dviratis. Tačiau sportas toli gražu nėra spontaniškai apėmęs viso krašto, kaip giriasi bolševikinė propaganda. Mažai težinoma ir temėgstama taip pat "sportinė draugija" karo laivynui, aviacijai etc. remti. Ypatingo sporto sukarinimo nepastebima.

Bibliotekose gaunamos knygos yra perkoštos, bet galima gauti užsieninių autorių vertimų. Apskritai, tiek knygoje, tiek spaudoje, tiek ir per visas kultūrinės pramogos varoma smarki bolševikinė propaganda.

Elektrifikacija, prieššventiniai papuošimai miestuose? Tiesa, Vilniuje elektros užtenka, bet kitur toli gražu taip nespindi "Iljičo lempučių", kaip tai garsina bolševikų agitpropas. Kaimas tebedegina žibalinę. Prieš komunistines šventes pristatoma, prikabinėjama elektros lempučių. Vilniuje Katedros aikštėje pastatoma eglutė etc.

Lenkai turi lenkiškų mokyklų ir Vilniaus krašte leidžia net savo laikraštį. Mokytojams lenkų mokykloms paruošti buvo įsteigti specialūs kursai. Jų dalyviams nereikėjo, kaip kitose mokyklose, tokio aukšto mokslo cenzo, bet kandidatai turėjo gerai mokėti lenkų kalbą. Mat, dar nevisi lenkai yra išvykę į Lenkiją. Pirmoj eilėj "repatrijuoti" buvo "buožės", pasiturintieji ir tokie, kuriems grėsė persekioji-

mas. Jie vyko į Lenkiją tikėdamiesi ištrūksią iš bolševikinio siaubo arba surasią ten geresnes gyvenimo sąlygas. Tačiau daugumas lenkų proletarų Vilniaus krašte paliko. Dabar lenkų kalba Vilniuje yra trečioje vietoje. Kai kur ir skelbimai, liečią tik lenkus, rašomi lenkiškai. Tačiau jų įtaka pamažu silpsta.

Judėti po Lietuvą dabar leidžiama laisvai. Viena lietuvių, gavusi leidimą, buvo nuvykusi lankyti savo artimų ištremtųjų net į Urale esantį "Severouralsk" miestą. Paskum grįžo atgal. Reikia leidimų vykti į tokias sritis, kaip Buriat-Mangoliją, Vorkutą, Kolytą ir kitur.

Lietuvoje darudžiama vykti į pasienio zoną, t.y. į Lietuvos-Lenkijos pasienį.

Jei kas nori vykti pvz. į S. Kalvariją, tai neparodęs paso bilieto negaus. Suvalkų trikampis yra priskirtas prie Lenkijos, o Gardinas — prie Gudijos.

Nors Lenkijoje taip pat "liaudies demokratijs" valdo, bet siena baisiausiai saugojama.

Kiek ten geležies ir vielų — galėtų jomis aptverti visos Sov. Sąjungos visų kolchozų ganyklas. Pasienį stipriai saugoja tiek lenkai, tiek bolševikai. Be pasienio zonos, prie pačios sienos yra dar 200m. vad. "mirties zona". Pasienis saugojamas su kulkosvaizdžių lizdais, bokšteliais, šunimis, signaliz-

LIETUVIUS NORI ORGANIZUOTAI IŠVEŽTI Į RUSIJĄ

Lietuvoje prieš kiek laiko įsteigta vadinamoji "organizuo to darbininkų telkimo" valdyba. Ši valdyba yra tiesioginė Maskvos žinioje ir veikia, kaip ir kitos panašios valdybos, prie vad. "Ministerių Tarybos". Iki šio meto Maskva jau sugebėjo pristeigti apstybę įvairiausių valdybų, veikiančių Lietuvoje prie Ministerių Tarybos.

VORKUTOS PRAGARE

Nemažai mūsų tautiečių iššaudyti vos prasidėjus 1941 m. karui

KĄ MATĖ AMERIKIETIS VORKUTOJE.

Britų Reuterio agentūros pranešimu, paleistas iš Vorkutos darbo vergų stovyklos amerikietis J. H. Noble Berlyne laikraštiniams plačiau papasakojo apie gyvenimą Sibire ir darbo vergų sukilimą Vorkutoje. Jo pareiškimu, apie 150 sukilėlių buvo sovietinių sargybinių nukauti vietoje, o keli šimtai sužeisti. Tik 29 stovykloje buvo sušaudyta 100 ir šimtai sužeistų, iš kurių apie 60 vėliau mirė. Streike dalyvavę apie 80.000-100.000 darbo vergų. Iš viso Vorkutos srity esą 200-250 stovyklų su kokiais 500.000 suimtuju. Jis pats buvo išlaikytas rusų nelaisvėje apie 10 metų. Vorkutoje buvo vartojami visokių rūšių kankinimai, kokias tik pasaulis žino ir kokių dar nežino. Pačioje Sov. Sąjungoje laikoma amerikiečių karių dar iš Korėjos karo. Britų "Daily Telegraph" (1955.I.13) pranešimu, Noble Berlyne taip pat papasakojo spaudos atstovams, kad

Sovietų darbo stovyklose dar tebėra gyvi 8 lakūnai iš Amerikos karo lėktuvo, kuris 1950 m. balandžio mėn. buvo nušautas viršum Baltijos jūros. Kaip žinoma, prieš 5 metus rusai sakė, kad iš pašauto lėktuvo jokių lakūnų jie nėra suėmę.

nėmis viešomis etc.

Masiniai trėmimai iš Lietuvos dabar jau nebevykdomi. Mat, dabar okupantai jau pakeitė savo taktiką. Per trėmimus bolševikams turi taktinti ir lietuviai, pirmoj eilėj — partiniai. Paleistiesiems iš kalėjimo arba iš trėmimų teisės, apribojamos. Vieniems uždraudžiama gyventi sritiniuose miestuose, kitiems — grįžti į savo rajoną. Yra kai kas gražintas ir iš trėmimų 1941 m. Pvz. gyd. Janavičius dabar gyvena Kaune. Po karo buvo grįžęs iš ištremimo ir Panevėžio apskrity praktikuojęs gydytojas Kriščiūnas, bet vėliau jį vėl paėmė su sūnumi ir išvežė. Tokių atsitikimų, kad grįžusius naujai ištremia, yra ir daugiau. Paleistiesiems iš kalėjimų tat atžymima jų pasuose. Bet paskiau, pakeitus pasą, dingsta ir tokie pažymėjimai, nors beiškant tarnybos vis tiek tenka užrašyti savo biografiją. Pasitaiko, kad pasidavėlių okupantams ir užverbuotų šnipinėti savo tautiečius yra ir tarp ištremtųjų į Sibirą. Tačiau su laiku jie vis tiek vienu ar kitu būdu išsifruojami

Iš bausmių tenka sužmėti ypatin-gai tas, kurios skiriamos už "socialist. nuosavybės pasisavinimą" kolchozuose. Už jį bausmė skiriama didesnė negu už apkraustymą svetimų kišenių arba apiplėšimą privataus buto. Žmonėms kalte kalama į galvą, kad "socialistinė nuosavybė" — neliečiama šventenybė. Tačiau žmonės vis tiek ją dažnai "paliečia" — gindamiesi nuobado ar skurdo, bet tik ne svajodami apie kokią nors prabangą arba norėdami tuo būdu "lengvai" sau gyvenimą "pajvairinti". Bausmes vykdančią vieną paliekami Lietuvoje (dažnai nubausti menkesnėmis bausmėmis kriminalistiniai nusikaltėliai), o kiti, ypač politiniai, beveik visi išimtinai išgabenami į "tolimąją tėvynę". Tebeveikia dar ir dabar darbo stovyklos. (E.)

ELTOS kronika

— Pasižymėjęs Amerikos lietuvių veikėjas A. Rudis sausio 22 d. per Madrido radijo lietuviškąsias transliacijas pasakė į Lietuvą kalbą, pažymėdamas, kad Amerikos lietuviams pavergtosios tėvynės reikalai ir jos vargai yra gerai žinomi. Jie viską daro, kad tos jų vargo dienos būtų sutrumpintos. ALT savo žygius derina su VLIKU. Pasižymėjęs VLIKU ir Vykd. Tarybos veikla ir nupasakojęs, kokį Lietuvos reikalų supratimą rėdo aukšti italų ir ispanų valdžios pareigūnai bei visuomenės veikėjai, palinkėjo Madrido lietuviškųjų transliacijų vadovams sėkmės tolimesniam jų darbe. Italijoje A. Rudis matėsi su vysk. V. Padolskiu, min. Girdvainiu ir kitais. Iš visų keturių lietuviškųjų radijo transliacijų t. y. AB Muenchene, Romos, Vatikano ir Madrido, pietų Vokietijoje stipriausiai girdimas Madridas. Specialistai daro išvadą, kad Madrido stotis turi būti gerai girdima ir Lietuvoje.

— ALT vykd. Komitetas, būtent — L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis, A. Olis ir M. Vaidyla, be to, LAIC direktorė M. Kižytė Lietuvos išlaisvinimo reikalais lankėsi JAV Valstybės Departamente. Jie buvo priimti ir tarėsi su valstybės pasekretorium L. Hendersonu, Baltijos kraštų ir Rytų Europos skyriaus viršininku H. Vedeler, senatorium P. Douglas, kongreso nariais R. Maden, Bentley, Dood ir kt. Delegacija taipgi padarė vizitą nuosirdžiam lietuvių draugui dabartiniam daugumos JAV atstovų rūmuose vadui John McCormackui, kuris pažadėjo vasario 16 d. atstovų rūmų sesijoje paskirti iš-tisą valandą Lietuvos nepriklausomybei paminėti ir palinkėjo geriausio pasisekimo ALT pastangoms Lietuvos išlaisvinimo darbe. Su JAV 84 Kongreso vadais ALT vadovybė išsiaiškino reikalą, kad Komunistinei Agresijai Tirti Komiteto darbas būtų tęsiamas toliau. ALT nuomonei, jog tyrinėjimai privalo būti vykdomi toliau, pritarė išrinkti į naująjį Kongresą visi buvusieji Kersteno komiteto nariai (4 demokratai ir 2 respublikonai). Tam pritarė ir abiejų partijų atstovų rūmų vadai. Palankiai pasisakė taip pat Valst. Departamento pareigūnai, ligi tol tuo reikalu kooperavę su Kersteno komitetu. Ypač gyvą susidomėjimą Lietuvos išlaisvinimo reikalu dabar rodo kai kurie demokratų partijos žmonės. Iš-principo abiejų didžiųjų partijų pažiūra į Lietuvos ir kitų Sovietų pavergtųjų tautų likimą yra vienoda. Lietuvos bylos reikalu nėra pasikeitę nei JAV vyriausybės nei Kongreso nusi-statymai.

— VLIKo Delegatas, sausio mėnesio būvyje lankydamsis Vokiečių užsienio reikalų ministerijoje, su atsakingais vokiečių pareigūnais turėjo progą kalbėtis aktualiais lietuvių - vokiečių reikalais. Be to, mums rūpimi reikalai VLIKo Delegato buvo paliečiami ir per pasikalbėjimus su atsakingais vokiečių politikais.

— Šiuo metu Chicagos un-tė renka-ma informacijos reikalams medžiaga apie Rytų Europos kraštus, tarp jų ir apie Lietuvą. Ypatingas dėmesys kreipiamas į dabartines sąlygas Sovietų okupuotose valstybėse. Surinktą medžiagą norima kiek galint tiksliau nušviesti padėję bei dabartines joje ekonomines, politines ir socialines gyvenimo sąlygas. Universitetas šiuo reikalu kreipėsi į VLIKo Inf. Tarnybą, prašydamas padėti jam šią medžiagą parūpinti.

— JAV Kongreso Biblioteka Vašingtone renka sovietinių radijų sekimo biuletenius. Komplektuojami estų, latvių ir Inf. Tarnybos teikiami lietuviškieji Radijo Sekimo Stoties paruošti pranešimai. Surinktoji medžiaga bibliotekoje analizuojama ir skelbiama angų k. spec. leidiniuose, kurie išleidžiami kas mėnesį.

* Vatikano Radijo lietuviška programa nuo š. m. sausio 16 d. transliuojama jau septynis kartus per savaitę: sekmadieniais (ryte) 10 val. 30 min. Lietuvos laiku 41,21; 31,10; 25,67 ir 19,84 metrų bangomis. Pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais 21 val. Lietuvos laiku 48,47; 41,21; 25,67 ir 19,84 metrų bangomis. Antradieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais 17 v. Lietuvos laiku 41,21; 31,10; 25,67; 19,84 ir 196 metrų bangomis.

* Min. B.K. Balučio, Lietuvos atstovo D. Britanijoje, 75 metų amžiaus sukaktis buvo plačiai paminėta lietuvių spaudos ir D. Britanijos lietuvių. Ta

(Tąsa 7 psl.)

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ

Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

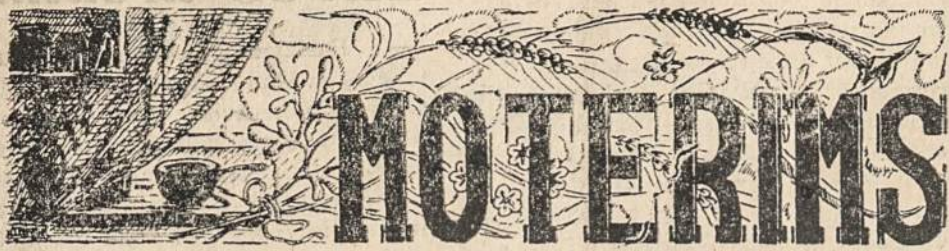
KRAUTUVĖJE

90, Rundle Street
Unley Road
Mount Gambier

Port Pirie
Port Lincoln
Port Adelaide

Hindmarsh
Hindley Street
Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas

Redaguoja O. A. Pridotkaitė

MOTERŲ PADĖTIS ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS

Lapkričio 8 d. New Yorke, Europos pavergtųjų tautų seime, buvo svarstyta moterų padėtis komunistų pavergtose šalyse.

Socialinės komisijos pranešimą padarė

lenkių atstovė Marija J. Mieroszewska.

Ji nurodė, kad Jungtinių Tautų (UN) Moterų komisija priėmė daug nutarimų ir parengė moterų politinių teisių konvenciją, kurią JT pilnaities posėdis patvirtino dar 1952m. Ta konvencija nustato moterų teisių lygybę, tačiau komunistų pavergtose šalyse moterų teisės egzistuoja tik popieriuje. Be to, nurodė, kad naujuoju šeimų įstatymų komunistai apskritai pažeidžia žmogaus teises.

Lietuvių delegacijos vardu kalbėjo Magdalena Galdikienė.

Kalbėtoja pabrėžė, kad amžių bėgyje Europa buvo įvairių barbarų jau ne sykį užpulta, bet nė vienas užpuolikas nesikėsino į šeimą. O komunistai, griūdami valstybių demokratinę santvarką, neišskyrė nė šeimos. Jų tikslas išardyti šeimos židinį, kad turėtų vien palaidą žmonių masę, kurią lengviau sukontroliuoti. Jie verčia vaikus snipinėti ir įdavinėti savo tėvus, brolius ir

sesiseris. Iš motinų atimta teisė auklėti savo vaikus pagal savo įsitikinimus. Motina išplėsiama iš šeimos įvairių sunkių darbų ir dažnai siunčiama, toli nuo savo šeimos.

Lygus moterims atlyginimas už darbą — komunistinė pasaka, nes pavergtose šalyse darbo normos yra nepakeičiamos, moterims neįstengia jų atlikti. Mergaičių pasirengimas profesijai paėina nuo kom. partijos ištikimybės liūdijimo. Ištekėjusioms moterims atimta teisė pasirinkti pilietybę. Ypač tragiška padėtis moterų, kurių vyrai pasitraukė į užsienius. Jos kenčia nuolatinių terorą. Komunistų pavergtose šalyse moterims neturi ne tik politinių bei pilietinių teisių, bet joms yra atimtos įgimtos žmonos ir motinos teisės.

Rumunių delegacijos vardu kalbėjo V. Manuila.

Ji nurodė komunistinio režimo padarytas skriaudas moterims savame krašte ir prašė rezoliuciją papildyti jos nurodytais faktais.

Albanių vardu kalbėjo H. Dosti.

Jis nurodė kokį chaosą įnešė komunistų santvarka į šeimų gyvenimą Albanijoje.

Bulgarių vardu kalbėjo Dr. G. Dimitoff.

Jis pabrėžė, kad anapus geležinės sienos moterų padėtis klausimas — tai pirmajai svarbos klausimas, nes jeigu moters dvasia palūž, tai tauta žlugs. Kalbėtojas nurodė keletą pavyzdžių iš savo šalies laisvės kovų, kada moterims parodė daug ištvėrmės ir karžygiškumo.

KA VEIKIA LIETUVĖS PASAULYJE

* Dr. R. Rachlinaitė yra dantų gydytoja Amerikos aviacijoje ir turi leitenanto laipsnį. Ji gimusi Karaliaučiuje, gyveno Kybartuose, odontologijos mokslus baigė Berlyne, praktika vertėsi Kaune. 1941 m. per Argentiną pasiekė Ameriką. Save laiko lietuvaitė.

* Dail. Gedvilienė paluošė naują "Motery Dirvos" viršelio projektą.

* Danguolės Elvikytės parašytas ir į anglų kalbą išverstas vaidinimas "Paskutinės Kalėdos Lietuvoje" gruodžio 4 d. buvo pastatytas ruošiamoje Lietuvių Dienoje Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejuje.

* Rūta Žukauskaitė, Putnamo studentė. Stud. Atkų Sąjungos užsienio skyriaus vedėja, stud. at-kus atstovavo Pax Romana konferencijoje, kuri įvyko Otawoje, Kanadoje.

* J. Ciplijauskaitė McGill universitete Montrealyje gavo magistro laipsnį.

* E. Maijosiūtė išrinkta naujai išsteigusio Studentų Sąjungos Putnamo skyriaus pirmininke.

* Elzė Čukauskaitė Argentinoje "Interbos Discos TK" bendrovėje užima aukštą vietą.

ŠEIMININKĖMS

MIGDOLINIAI PYRAGAIČIAI

6 kiauš. baltymai,
1/4 sv. migdolų — tarkuotų,
3/4 sv. cukraus,
12 riek. bulkos džiovėsielių — tarkuotų.

Į išplaktus baltymus sudėti cukrų ir maišyti apie 15 min., tarkuotus migdolus ir persijotus džiovėsielius. Su šaukšteliu dėti mažus kupstelius ir kepti vidutinėje temperatūroje.

PRANCŪZIŠKAS KALĖDINIS PYRAGAS

1/4 sv. miltų,
1/4 sv. bulvinių miltų,
1 sv. cukraus pudros,
2 šaukštai vaniljo cukraus,
10 kiaušinių,
truputis druskos.

Cukrų, vanil. cukrų, druską sumaišyti (apie 25 min.) su tryniais, sudėti išplaktus baltymus, pridėti sumaišytus miltus ir viską sudėti į sviestuotą pailgą formą (nedaugiau kaip pusę, nes pyragas smarkiai kyla). Kepti viduti-

KAIP GYVENA IR VEIKIA D. BRITANIJOS LIETUVIAI

Į Vokietiją organizaciniais reikalais buvo atvykęs D. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirmininkas M. Bajorinas, kuris drauge yra ir D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, taip pat Lietuvių Namų B-vės direktorius. Iš Huettenfeldo jis kartu su Vokietijos LB pirmininku Pr. Zunde buvo atvykęs į VLIKo būstinę, kur dalyvavo pasitarime su Vykd. Taryba.

* D. Britanijoje yra dvi lietuvių emigrantų rūšys: atvykusieji prieš Didįjį Karą senieji emigrantai, kurių bus apie 10.000, ir jaunoji emigrantų karta, kurios drauge su vaikais, moterimis ir seneliais susidarys apie 3.000.

Senieji emigrantai ypač stiprūs Skotijoje, kur turi visą eilę savų organizacijų.

Kai kas iš jų yra aktyviai įsijungęs taip pat į naujosios emigrantų kartos organizacinę veiklą. Šiuo metu emigracija iš D. Britanijos yra jau veik sustojusi, todėl žymesnio mūsų tautiečių sumažėjimo D. Britanijoje laukti netenka. Žmonės pradeda kurtis. Medžiaginė padėtis nebloga. Vedusieji gyvena pakenčiamai, blogiau, jei tik vienas dirba ir turi didelę šeimą. Apskritai, D. Britanijos lietuviai turi susidaryti tarp anglų neblogą vardą; ypač gerą vardą turi lietuviai darbininkai, kurie tuoj gauna darbą. Vienas kitas iš mūsų tautiečių jau yra prasiimušęs. Visi inžinieriai dirba savo srity, pvz. J. Vilčinskas, Baublys ir kit. Šiaip daugumas pragyvenimą pelnosi fabrikuose ar žemės ūkyje.

Esama ir apie 70 psichiškai susirgusių mūsų tautiečių. Tarp jų yra inteligentų ir paprastų darbininkų. Susirgusių procentas ne didesnis kaip kitų tautybių. Prie psichinių ligų pasireiškimo sąlygos tremtyje, per didelis jautrumas, tėvynės pasiilgimas, neviltis, ypač tų, kurių šeimos yra likusios Lietuvoje, ir yra eilė kitų priežasčių. Gydymas jų tuo sunkus, kad su patekusiais į anglų ligonines tie nežino, ką su jais pradėti. Visus psichiškai nesveikus pabėgėlius reikėtų sutelkti į vieną vietą, kur savaisiais tautiečiais rūpintųsi tos pačios tautybės gydytojai ar seselės. Tačiau tuo reikalu įteiktas sveikatos ministerijai projektas projektu ir paliko — toliau neuveikia.

D. Britanijos Lietuvių Sąjunga yra pati didžiausia ir seniausia D. Britanijos naujųjų ateivių organizacija. Šiomet kovo pradžioje šaukiamas jos 7-is suvažiavimas. DBLS turi apie 1.000 narių ir 40 skyrių. Dabar skyrių skaičius jau pastovus. Be Sąjungos, veikia keletas įvairių kitų organizacijų, kaip Žurnalistų ar Inžinierių S-gų D. Britanijoje skyriai etc. Visos šios organizacijos sudaro D. Britanijos Lietuvių Bendruomenę. Tos bendruomenės narys yra ir DBLS. Kitur tokios konstrukcijos nėra. Tačiau faktiškai darbo daugiausia nudirba Sąjunga, nes ji tu-

Melbourno lietuvių PARAPIJOS KIOSKE

nuolat galima gauti įvairių lietuviškų laikraščių ir knygų. Knygų mylėtojai prašomi kas sekmadienį užėiti, nes naujos knygos greit išperkamos. Užsakoma laikraščiai, patefono plokštelės (lietuvių, rusų ir kt.) ir įvairūs odos dirbiniai pagal jūsų brėžinius, ornamentus ir įrašus.

Prūmami skelbimai — sieniniai ir į laikraščius. Tarpininkaujama liet. verslininkams suėiti su klientais.

Siunčiamos knygos ir "bušuose" gyvenantiems. Rašykite: N. Butkūnas, 9 Cowper st., St. Kilda, Vic.

BALTAS MIGDOLŲ TORTAS

1/2 sv. migdolų,
1/2 sv. cukraus,
8 kiaušiniai,
1/2 citrinos,
2 šaukštai miltų.

Nuluptus migdolus sutarkuoti. Sumaišyti trynius, cukrų, citrinos sūną, tarkuotą žievelę, ir dalį migdolų iki putojimo; po to lengvai sudėti išplaktus baltymus su likusiais migdolais; kepti 1 valandą lengvoje temperatūroje. Galima papuošti serbentais ar avietėmis arba užpilti uogu sūna. Tortą geriau kepti vieną dieną prieš vartojimą.

ri didžiausią aparatą ir išplėstą savo skyrių tinklą. Tačiau šios rūšies konstrukcija yra specifinė tik D. Britanijai.

Vargu mokyklų veikia iš viso penkios. Chorų Skotijoje yra du, Londone vienas; scenos mėgėjų ratelių pats įžymusis yra Londono "Vaidila", kurio žinioj veikia ir choras, ir vaidybos būrelis, be to, sėkmingai reiškiasi Manchesterio ir Nottinghamo scenos mėgėjai, kiek silpniau — Bradfordo. Yra pasižymėjęs ir lietuvių kilmės filmų artistas Harvey — Skinkis, kuris kalba lietuviškai ir visur skelbia esąs lietuvis.

Lietuvių veiklai ekonomiškai pagrįsti buvo sukurta Lietuvių Namų B-vė. Mat, norima, kad būtų išsivers-ta be aukų, bent nuo jų netektų priklaustyti. Bendrovė yra įregistruota ir veikia pagal anglų įstatus. Jos nuosavybė yra Lietuvių Namai, spaustuė ir neseniai nupirkta Lietuvių Sodyba. Namuose svarbiausios lietuvių organizacijos turi savo būstą. Bendrovė, darydama apyvartą ir gaudama pelno, gali dabar išlyginti susidarancius EL leidimo nuostolius. Lietuvių Sodybą numatyta atidaryti vasarą. Prie jos telkiami globos reikalingi lietuviai seneliai, o drauge atidaroma ir vasarvietė, kad tuo būdu Sodyba galėtų verstis be aukų. Ten bus labai geros sąlygos jaunimui poilsiauti ir skautams stovyklauti. Kiekviena šeima galės su vaikais praleisti porą savaitių drauge ir tuo pačiu prisidėti prie globos reikalingų savųjų tautiečių išlaikymo. Atsiliepi-mai apie Sodybą yra nepaprastai geri, žmonių pritarimas didelis: tam reikalui tik per kelias savaites sudėjo 3.000 svarų.

Reikalingi santykiai palaikomi ir su kitataučiais — tam tikslui veikia sudarytas koordinacinis komitetas, kuriame aktyviai reiškiasi ir lietuviai. Dar nuširdesni santykiai palaikomi su latviais ir estais. Iš kitų tautybių D. Britanijoje ypač stiprūs lenkai, paskui — ukrainiečiai. Latvių naujų emigrantų ten yra daugiau negu Lietuvių, jie senųjų emigrantų, kaip mes, D. Britanijoje neturi.

— Tikimės, kad ateityje lietuvių veikla ne tik nesilpnės, bet, prisitaikiusi daugiau prie vietos sąlygų ir geriau koordinuojama, su laiku dar sustiprės, — baigė pasikalbėjimą DBLS pirmin. M. Bajorinas.

BOLŠEVIKAI RUOSIA "SNIPŲ" BYLĄ ESTIJOJE

Britų dienr. "Daily Telegraph", pasiremdamas Maskvos radijo pranešimu, š.m. sausio 15 d. paskelbė žinią, kad rusų saugumo organai susekė du estus, kuriuos JAV lėktuvas, išskridęs iš Muencheno, Vokietijoje, "nuleidęs šnipinėjimo tikslams Estijoje". Britų telegramų agentūros Reuterio pranešimu, Tassas paskelbė Sovietų saugumo organų pranešimą, kad esą, du "amerikiečių šnipai" 1954 m. vasarą buvę su parašintais nuleisti į Sovietinę Estiją. Tai esą Kalju Kukkk ir Hans Toomla. Pastarasis buvęs nušantis besuimant, o pirmasis patekęs į sovietinio saugumo rankas. Abu buvę aprūpinti reikalingais žemėlapiais, foto aparatais, sukiastotais pasais, norvegų ir švedų pinigais, radijo siųstuvais, nuodų kapsulėmis ir kt. Byla esanti perduota kariniam teismui. Vokiečių "Fuerther Nachrichten" prie tos žinios pastebė, kad abu "agentai" per II karą tarnavę vokiečių armijoje, o po karo buvę apmokėti JAV-bėse ir prie Muencheno Starnberge. Iš šių žinių paskelbimo daroma išvada, kad bolševikai už tariamą špionazą ruošiasi įscenizuoti parnašią bylą ir Estijoje. Sveicarų "Neue Zuercher Zeitung" pastebė, kad suim-tasis Kukkk pasakojo turįs sąrašą žmonių, su kuriais jam buvę pavesta užmegzti reikalingus santykius. Tarp tų tariamųjų "amerikiečių agentų", buvę taip pat du Helsinkyje gyvenę suomiai, kurių jis pasakė tikslus adresus. Tada suomių saugumo policija tučtuojau padarė pas juos kratą; bet paskiau buvo pranešta, kad į šią aferą nesąs įveltas nė vienas suomių pilietis. Švedų užsieniečių skyrius savo laikų buvo taip pat paskelbęs, kad du baltų pabėgėliai, H. Toomla ir Kaljo Kukkk, anksčiau yra gyvenę Švedijoje, bet jau seniai iš jos išvykę. "Neue Zuercher Zeitung" šią aferą iš viso vadina tam-sia ir neaiškia.

ŽINIOS

(Tąsa iš 1 psl.)

NUVERSTAS MENDES-FRANCE

Prancūzijos vyriausybė, kuriai vadovavo Mr. Mendes-France, po 223 dienų nuversta. Mr. Mendes-France oficialiai buvo apkaltintas vedęs netikusią politiką Maroke (perdaug nuolaidų marokiečiams), tačiau faktinai jis norėjęs prarasti kai kurias reformas Praniūzijos viduje, o tos reformos reiškė kai kieno pelno sumažėjimą. Todėl susiorganizavo visi prekybininkai, spekuliantai ir kiti panašūs elementai ir vyriausybę nuvertė.

Jau dvi savaitės Prancūzija be vyriausybės ir nevyksta ją sudaryti.

Trumpai

* Karališkoje Komisijoje išaiškėjo, kad Australijos komunistų vadas Mr. Sharkey gavo iš rusų ambasados 25.000 dolerių kampanijai prieš vyriausybės politiką vesti. Atitinkamas sumas gavę ir kiti Maskvos tarnai.

* Š. m. sausio 15 d. Milfordo mieste (JAV) mirė inž. Jonas Andriūnas, Lietuvoje buvo ilgametis Kauno miesto savivaldybės vandentiekio ir kanalizacijos skyriaus vedėjas. Paliko žmoną ir dukrą.

* JAV-bių Atominės Energijos Komisija, kurios atstovai lankėsi Australijoje, pareiškė, kad Amerikos vyriausybė turėtų tuoj pat imtis žygių paskubinti Australijos uranijaus eksploataciją. Manoma, kad Amerikos kapitalas padės Australijai steigti uranijaus gamybos įmones.

Be to, ta pati komisija pareiškė, kad Amerika turėtų pasidalinti žiniomis apie uranijaus pritaikymą pramonėje su draugiškomis valstybėmis.

* Melbourne komunistų agentas komunistas gatvės kalbėtojas pradėjo mitingą gatvėje. Tuojau susirinko minia naujųjų australų. Prasidėjo replikos. Komunistas pamatęs, kad reikalai gali prastai baigtis, net nepastebėtas dingo. Atvykę policijos pareigūnai pareiškė: "Jo laimė, kad jis nusinešdino. Iš naujųjų australų veidų buvo matyti, kad jie būtų jį sudrasę į gabalėlius."

* Pakistanas gauna visišką nepriklausomybę. Jo konstitucija bus panaši ne į Britų, bet į JAV-bių. Tačiau Pakistanas ir toliau liks Britų Tautų Commonwealtho pilnateisium nariu.

* Tautinės Kinijos prez. marš. Čiang kai-šekas pareiškė, kad Quemoy, Matsu ir Nanchi bus ginamos bet kuria kaina, net jeigu Amerikos 7-tasis laivynas ir nepadėtų. Iš Nanchi salos evakuojami civiliniai.

Redaguoja psktn. Alb. Pocius

PAN PACIFIC JAMBOREE.

Kaip jau auksčiau buvo spaudoje skelbta, šiais metais gruodžio 29 — sausio 9 d.d. Melbourne įvyksta prie Ramiojo Vandenyne prieinančių tautų skautų stovykla, vadinama Pan Pacific Jamboree. Stovykloje dalyvaus 21 valstybės skautai iš Azijos, Amerikos ir vandenyno salų. Numatoma, kad dalyvaus per 10.000 skautų. Šitime tarptautiniame skautų sąskrydyje yra būtina reikalinga dalyvauti ir lietuviams skautams, nes tai yra gera proga išskirti Lietuvos vardą ir priminti tautoms kominizmo pavojų.

Paskutiniame Melbourne lietuvių skautininkų Ramovės posėdyje šis reikalas buvo aptartas ir sudarytas pasiruošimo komitetas šios sudėties: v.s. A. Krausas lietuviškos parodėlės vadovas, v.s. B. Dainutis lėšų telkimo vadovas, sktn. Civinskas ryšiam ir leidimui išrūpinti pas australų skautų vadovybę, psktn. Alb. Pocius propagandos skyriaus vadovas, psktn. A. Gabecas pasirodymams parengti ir sktn. Makulis lietuvių skautų kontingento parengėjas.

Greitu laiku skautų vadovybė numato kreiptis į lietuvišką visuomenę prašydama šį Lietuvai naudingą darbą savo aukomis paremti.

Reikės lėšų užsimokėti už leidimą dalyvauti stovykloje. Reikės vėliavų. Reikės lėšų lietuviškai parodėlei įrengti. Propagandos skyrius nori išplatinti literatūros anglų, prancūzų ir ispanų kalbose bei parūpinti lietuviškų atvirukų ir vėliavėlių.

Jei norime ištikrųjų kovoti dėl Lietuvos laisvės, neturime praleisti šios auksinės progos. Visų pažiūrų lietuvių tikime parems šį darbą, nes tai eina ne skautų naudai, bet Lietuvos reikalui.

JŪROS SKAUTAI.

Nesenai Kanadoje Toronto mieste lietuvių jūros skautų ir jūros Budžių vadovai turėjo savo pasitarimą, kad aptarti priemones ir galimybes savo veiklai išplėsti.

Pasitarimo metu išaiškėjo, kad lietuviams jūros skautams trūksta valčių ir jachtų, kas trukdo išeiti tinkamą apmokymą.

Vadovai užakcentavo, kad jūros pratimai būtų pavestai su nepaprastu atsargumu, kad neįvyktų nelaimių.

Pasitarimams vadovavo jūros sktn. Br. Stundžia ir j. sktn. Dr. K. Aglinskas. Pasitarimo dalyviai nutarė pasveikinti Vyr. Skautininkę O. Zailskienę ir gen. T. Daukantą.

SKAUTAI VYČIAI.

Šiais metais kovo 15 dieną sueina 30 metų kai Lietuvoje įsikūrė skautai vyčiai.

Pirmasis skautų vyčių būrelis įsikūrė 1925 m. kovo 15 d. Panevėžyje. Būtų gera, kad Australijoje veikiančios lietuvių skautų vyčių būreliai šią sukaktį iškilmingai paminėtų.

VOKIETIJOS SKAUTAI.

Hitlerio laikais vokiečių skautai buvo uždaryti ir jų vadovai žiauriai persekiojami, tačiau savyje išlaikė gyvą skautiško dvasią. Sugriuvus smogių galybei skautiškas judėjimas vokiečių jaunimo tarpe vėl atgimė. Šiuo metu Vokietijoje yra virš 30.000 skautų. Pereitą vasarą įvykusioje stovykloje dalyvavo 5.000 skautų.

Iš užsieniečių dalyvavo danai, šveicarai, suomių ir marokiečiai.

Vokiečių skautams vadovauja vyr. sktn. K. Roller, kuris yra ir nuoširdus Vokietijoje veikiančių lietuvių skautų bičiulis.

Prosper Merimée

LOKYS

IS prancūzų kalbos vertė O. A. Pridotkaitė

Tąsa III

III

Sekantį rytą po pusryčių grafas pasiūlė aplankyti netoliese esantį piliakalnį, tos apylinkės garsenybę, nes senovėje vaidilos ir žiniai ten susirinkdavo.

— Aš turiu, — kalbėjo grafas, — Jums gana ramų arklį; gailiuosi negalėjus Jus nuvežti karietoje, nes, tiesą pasakius, toje vietoje kelias nepravažiuojamas.

Man labiau būtų patikę pasilikti bibliotekoje, bet aš gi negalėjau nepildyti dosnaus šeimnininko norų. Sutikau. Pabalnoti arkliai mūsų laukė prie laiptų. Kieme stovėjo tarnas ir laikė virvę pririštą šunį. Grafas stabtelėjo ir atsisuko į mane:

— Pone profesoriau, ar Jūs pažįstate šunis?

— Labai menkai, grafe.

— Zoranės seniūnas, kur aš turiu žemės, man atsiuntė šį, labai išgirtą, šunį. Ar leistumėte man jį pamatyti?

Jis pašaukė tarną. Tai buvo gražus, medžioklinis šuo. Jau apsipratęs su tarnu, gyvulėlis linksmai šokinėjo aplinkui, atrodė eklus. Bet kelis žingsnius nuo grafo jis įspraudė uodegą tarp kojų, šoko į šalį, atrodė, pilnas baimės, ir glostomas pradėjo staugti. Grafas, peržvelgęs jį žinovo žvilgsniu, nusprendė:

— Aš manau, kad jis bus geras. Prižiūrėk jį! — Ir išoko į balną.

— Pone profesoriau, — jojant dvaro keliu pradėjo grafas, — Jūs matėte to šuns baimę. Aš norėjau, kad Jūs savo akimis tai pamatytumėte... Kaip mokslininkas Jūs galite išaiškinti paslaptis... Kodėl gyvuliai bijo manęs?

— Ištikrųjų, grafe, Jūs suteikiate man didelę garbę palaikydamas mane Edipu. Deja, aš esu tik paprastas kalbininkas. Galėtų būti...

— Pastebėkite, — pertraukė mane, —

kad aš niekuomet nemėšiu nei šunų, nei arklių. Aš negalėčiau suduoti botagu ar rykšte vargšui gyvuliui, kuris padarė kvailystę to visai nežinodamas. Bet Jūs netikėsite kaip arkliai ir šunys manęs bijo. Man reikia sugaišti dvigubai, kad juos pripratčiau prie savęs. Štai kad ir šis arklys, kuriuo jodate. Daug laiko reikėjo, kol suvaldžiau; šiandien jis ramus kaip avinėlis.

— Aš manau, grafe, kad gyvuliai yra fizionomistai. Jie jaučia, kas juos myli ar nemyli. Aš įtariu, kad Jūs mėgstate tik gyvulių teikiama naudą. Aš nuo pat vaikystės globoju kates. Retai jos bėga nuo manęs; niekuomet jokia katė man neįdrėskė.

— Gali būti, — pritarė grafas. — Negalima sakyti, kad aš labai mylėčiau gyvulius... Jie negeresni už žmones... Aš Jus vedu, pone profesoriau, į girią, kurioje klesti gyvulių karalystė. Taip, pagal mūsų tautines tradicijas, nė vienas žmogus neperžengė tos karalystės sieną, išskyrus, žinoma, ponus poetus ir raganus. Ten gyvuoja žvėrių respublika. Liūtai, meškos, briedžiai, stumbrai, taurai, zubrai gyvena taikoj. Mamutas, išsilikęs iki šių dienų, yra visų gerbiamas. Aš manau, kad jis paskirtas maršalu. Tos respublikos saugumas gerai organizuotas; nusikaltusius nuteisia ištrėmimu. Tik nusikaltėliai, nuotykių beieškodami, atkeliauja į mūsų miškus. Mažai kas iš jų beišlieka.

— Kokia įdomi legenda! — sušukau! — Bet, grafe, Jūs minėjote stumbrus. Ar tas kilnus žvėris, kuris yra minimas Juliaus Cezario "Komentaruose" ir kurį medžiodavo merovingų karaliai Compegne giriose, dar yra išlikęs Lietuvoje?

— Tikriausiai. Vyriausybei leidus, mano tėvas nukovė stumbrą. Jūs gal matėte jo galvą didžiojo salėje. Aš nesu matęs ir manau, kad dabar jie jau beveik išnykę. Bet mes turime daug meškų ir vilkų. Tikėdamas juos sutikti, aš pasiėmiau durklą, ir mano palydovas nešasi dviejų šuvių karabiną.

Įjojome į girią. Netrukus ir takas išnyko. Kiekvienu metu buvome priversti ap-

PADĖKA

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems lietuviams, kurie taip rūpestingai parėmė ir prisidėjo darbu, maisto produktais, susisiekimo priemonėmis, pinigais ir kitomis dovanomis vaikų stovyklą Aldingoje.

Toks aktyvus bendruomenės prisidėjimas prie Valdybos ruošiamų parengimų, kiekvieną Valdybą įgalina kuo daugiausiai visokių parengimų, kas artina mus tremtyje į vieną didelę lietuvišką šeimą.

Apylinkės Valdyba nuoširdžiai dėkoja: stovyklos vedėjai poniai A. Stepanienui, kuri vadovavo programoms ir dėl to nustojo dviejų savaitių atlyginimo savo nuolatinėje darbovietėje. Ponioms G. Vasiliauskienėi ir E. Pocienei kaip mokytojoms lietuviškų dainų, šokių, žaidimų ir t.t. Ponioms Levickienei ir Jucienei visur nuoširdžiai tartininkavusioms. Poniai Morkūnienėi, kuri rūpestingai maitino tą gražią, apie 60 asmenų šeimą. Jos darbas buvo itin sunkus, nes virtuvė buvo pritaikinta tik 20 asmenų ir kūrenama malkomis. Nuoširdi padėka Moterų Sekcijai, kuri kaip našlaičių globėja, savo kukliomis santaupomis apmokėjo ke-

turių našlaičių vaikų stovyklavimo išlaidas ir apart kitos paramos visus stovyklos vaikučius pavaišino atvežtais iš Adelaidės ledais. Didelė padėka Adelaidės moksleiviams Ateitininkams už suruoštą programą, pavadintą "Tėvynės Prisiminimo Vakarų". Programai vadovavo p. Pranas Pusdešris. Didelis ačiū p. Dičiūnui už tartininkavimą savo sunkvežimiu, nuvežant ir parvežant stovyklai reikalingą turtą. P. K. Taparauskui už tartininkavimą savo jutišiu ir £5 pinigine auka. P. Tadiu Opulskiui už tartininkavimą savaitgaliais su savo mašinėle. Ponioms J. Vasiliauskui ir A. Grigoniui už stovyklos komendanto pareigas ir bendrą prisidėjimą prie stovyklos tvarkymo ir programos pajairinimo. "Australijos Lietuvis" Redaktoriumi p. J. Glušauskui ir Adelaidės Ateitininkų Valdybai už skirtas dovanas konkursus laimėjusiems vaikams. Vyresniems stovyklautojams Lapšui, Rudzenskui, Pociui ir Matijošaičiui už palapinių pastatymą. Ir bendras ačiū visiems, kurie prisidėjo kuo nors prie stovyklos rengimo ir išlaikymo, kurių yra tiek daug, kad sunku būtų visus ir išvardinti...

Dėl trumpo, vos dviejų savaitių stovyklavimo laiko ir didelio vaikučių skaičiaus su labai skirtingu amžiumi, be abejo pasitaikė ir smulkii trukumų. Bet mes tikimės, kad Naujoji Apylinkės Valdyba pajėgs dar sklandžiau ir platesniu mastu pavesti mūsų gražiai augančiam jaunimui vasaros stovyklą.

Apylinkės Valdyba

JAUNIMO NUSIKALTIMAI.

Rytinės Londono dalies nepilnamečių teismo pirmininkas Mr. Basil Henriques vienoje savo kalboje Londono skautams pareiškė, kad jaunųjų nusikaltėlių tarpe beveik nėra skautų arba kitų organizacijų narių. Į nusikaltimus linkstą jaunuoliai dažniausiai nepriklauso jokioms organizacijoms.

Lietuvė
DANTŲ GYDYTOJA
V. Aleksandravičienė
145 Seventh Avenue
ROYSTON PARK (Adelaide)

Priėmimo valandos:
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 17 val.
Antrad. ir penktad. nuo 12 iki 20 val.
seštadieniais nuo 9 iki 12 valandos.
(Važiuoti tramvajum St. Peters iki pat galo, toliau eiti pagal čia nurodytą planą.)

lenkti milžiniškus medžius, kurių šakos siekė žemę. Sutikome ir skersai tako nukritusius, kurie buvo sunkiai aplenkiami. Pakeliui matėme galias pelkes, apsidengusias nendrėmis ir pasipuošusias vandens lelijomis. Už jų tiesėsi aikštelės, kurių žolė žvilgėjo kaip esmeraldai. Vargas tam, kuris mėgintų jas pasiekti, nes po ta vešlia ir apgaulinga veja slepiasi dumblas, pasiruošęs praryti arklį ir raitelį... Kelio nepatogumai pertraukė mūsų pokalbį. Aš sukaupiau visas savo jėgas, kad galėčiau sėkti grafa ir garbinau tą jo nepalaužiamą pajėgumą valdyti arklį. Buvo aišku, kad jis dažnai medžiodavo šiose nežengiamose giriose.

Pagaliau išvydome ir patį piliakalnį. Jis buvo kiek pakilęs, apsuptas grioviu; aplinkui stypsojo krūmokšniai; kai kur matėsi kasinėjimų žymės. Viršūnėje pastebėjau aprūkusių akmenų liekanas. Išsibarstę pelenai ir molinių puodų šukės liūdėjo, kad piliakalnyje buvo deginami laužai. Jeigu tikėti padavimais, seniau piliakalnyje buvo deginamos žmonių aukos. Nebuvo senovėje nei vienos religijos, kuriai nebūtų priskirtos šios baisios apeigos ir aš abejoju, kad istoriniai faktai galėtų pateisinti senovės lietuvius.

Apžiūrėję piliakalnį lipome žemyn, kai pamatėme prie mūsų besiantinant seną moteriškę. Ji ėjo pamažu, lazda pasiramsciuodama ir rankoje laikė pintinę.

— Poniaičiai, — prašneko ji, — dėl Dievo meilės, pasigailėkite manęs. Duokite man už ką nusipirkti degtinės stiklinę, kad galėčiau sušilti.

Grafas numetė jai sidabrinį ir paklausė, ką ji veikia girioje, taip toli nuo gyvenamos vietos. Vietoje atsakymo senė parodė pintinę, pilną grybų.

Nors mano botanikos pažinimas ir buvo gana ribotas, bet aš pamačiau, kad daugumas grybų buvo nuodingi.

— Močiute!, — paklausiau, — aš nematau, kad jūs juos valgysite?

— Poniaičiai, — atsakė liūdnai senutė, — vargšai žmonės valgo viską, ką Dievas jiems duoda.

(Bus daugiau)

Mokslo - technikos naujienos

TIKSLUS ŽEMĖS AMŽIAUS APSKAIČIAVIMAS

Žmonės dažnai domisi, kiek metų turi tas erdvėje plaukiantis kamuolys, ant kurio mes gyvename ir kurį vadiname Žeme?

Anksčiau buvo tiksliai apytikriai apskaičiavimai, bet dabar, daugiau ištyrus radioaktyvias medžiagas, jau atsirado galimybė daryti tikslius apskaičiavimus.

Šiam apskaičiavimui naudojamas tūlių medžiagos elementų irimas, kuris vadinamas radijo aktingumu.

Yra žinoma, kad radioaktingieji elementai nepastovūs. Jie palaipsniuiirsta, pavirsdami lengvesnių elementų atomais. Šis atomų irimas ir pasikeitimas vyksta tol, kol susidaro pastovūs, jau ne radioaktingi elementai.

Antai uranumas, labai sunkus elementas, nuolat ir paliovosirsta. Iš pradžių jis pavirsta radiumu ir heliumu. Radiumo atomai toliauirsta ir pasikeičia į švino atomus. Tuo būdu galutinai uranumo produktai yra švinas ir helius.

Mokslininkai yra patikrinę laboratorijose, kaip pusė uranumo gabalėlio virsta švinu per tam tikrą laikotarpį ir t.t.

Itin svarbu pažymėti šitoks faktas. Radijo-aktingųjų elementų (uraniumo, thoriumo) irimas, — kur išsiskiria helijus, atvedant į šviną, — nepriklauso nuo išorinių sąlygų. Irimas vyksta vienu greičiu tiek prie 272 laipsnių šalčio, tiek prie 3.000 laipsnių karščio, kaip praskydusiame, taip ir tirščiausiame ore.

Ši nuostabi radijo-aktingųjų elementų irimo savybė yra naudojama milžiniškiems laikotarpiams išmatuoti, nes uranumo pavirsimas heliumu ir švinu vyksta labai lėtai.

10 gramų iš kilogramo uranumo pavirsta į 8,65 gramo švino ir į 1,35 gramo heliaus per 66 milijonus metų.

Iš likusių 990 gramų uranumo 1 procentas, tai yra 9,9 gramai, vėl pavirsta į 8,64 gramo švino ir 1,336 gramo heliaus per sekančius 66 milijonus metų.

Tuo būdu yra apskaičiuota, kad užtrunka 4 bilijonai, 500 milijonų metų iki įvyksta visiškasis bet kurio kiekio uranumo suirimas, pasikeičiant į šviną.

Taigi mokslas pačioje gamtoje surado nuostabiai tikslių "uraniumo kalendorių".

Juo senesnė yra kalno medžiaga, turinti arba turėjusi uranumo, tuo daugiau joje yra švino, kaip uranumo suirimo galutinio produkto.

Norint pasinaudoti šiuo "geologiniu kalendorium", tai yra norint nustatyti amžių bet kurio kalnų sluogsnio, reikia sužinoti, kiek jame yra švino, lyginti su uraniu. Tai vadinamas uranumo santykiavimas. Juo daugiau švino yra kalnų padermėje, turinčioje uranumo arba thoriumo, tuo senesnis tas kalnų sluogsnis.

"Uraniumo kalendorius" suteikė žinias ir apie jaunesnių kalnų padermių amžių, sudarančių viršutinius žemės sluogsnis.

Tas gamtinis kalendorius patvirtino mokslininkų-biologų pažūrą, kad gy-

vybės išsivystymas pareikalavo šimtus milijonų metų. Jis išaiškino, kiek milijonų metų tęsėsi įvairios geologinės gadinės.

ISRASTA DIRBTINĖ AUSIS.

Kartais kūdikis gimsta be vienos arba dviejų ausų. Suaugusieji kai kada praranda ausį.

Dr. L.A. Peer, veidų taisymo viršininkas Šv. Bernabo ligoninėje Newarko, N. J., neseniai surado būdą kaip pagaminti gana dailią ausį.

Jis ėmė kremzlių griežinėlius nuo šonkaulių galų. Dėjo tuos griežinėlius į ausies formą, padarytą iš plastikinės medžiagos, prikimošo tą formą šonkaulių kremzlių ir užvožė. Vienoje ir kitoje formos pusėje buvo iš anksto padaryta daug mažų skylučių — angų.

Suvaręs kremzles į tą formą, Dr. Peer prapjovė pilvo odą, įdėjo dirbtinę ausį ir užsiuvo. Kūno audiniai pamazū pro formos skylutes įaugo vidun. Ilgainiui tiek jų priaugo į formą, kad sujungė kremzles į vieną ausies pavidalą; taip pat apdengė ir visą pavidalą aplinkui, paliai formos sienelės.

Tokiai dirbtinei ausiai "išperėti" iš kremzlių reikia penkių mėnesių. Tada "ausis" išimama iš pilvo ir prisivama, kur ji turėtų būti. Kol ji prigryja, tuo pačiu laiku apsidengia ir oda. Apie tą savo išradimą dr. Peer raportavo Plastikinių Amerikos Chirurgų suvažiavimui, įvykusiam Galvestone, Texase.

Kai kurios ligoninės turi ir kremzlių "bankus". Naudoja jas, taisant įdubusias nosis, įmuštas kaktas, sužalotus smakrus ir kt. Bet patirta, jog kremzlė iš savo paties kūno geriau tarnauja tiems reikalams, negu svetima kremzlė.

ŽINIOS APIE SENĄ IR NAUJĄ TECHNIKĄ

Didžiausias teleskopas

Manchesterio universitetas įsitaiso radioteleskopą, kurio skersmuo bus 107,66 metrai. Tikima, kad juo galės daug ką naują patirti saulėje, mėnulyje, marse, veneroje ir kitose planetose.

Laikrodis be remonto

Strasbourgio katedroj, Prancūzijoje, yra laikrodis, kuris rodo ne tik minutes ir valandas, bet ir metus. Šiemet jam sukanka 500 metų jubiliejus. Nuostabiausia, kad per tą visą laiką jis eina be jokio remonto.

Reformuos kinų raštą?

Vokiečiai jau paruošė savo rašybos reformą, o Kinijos Mao-Tsė-Tung ruošiasi taip pat kiniško rašto reformą. Nuo vaizdinio rašto, kuriame nupiešia tuos daiktus, apie kuriuos nori kalbėti, žada pereiti prie garsinio rašto. Tik dar neaišku, ar prie lotyniško ar prie rusiško.

Sovietinė televizija?

Šveicarijoje televizijos aparatuose vieną vakarą aptikta programa, siunčiama iš Maskvos televizijos stoties.

KAD BŪTŲ GERIAU GYVENTI

Kad tik gyvenimas būtų geresnis ir sklandesnis, kiekvienoje tautoje žmonės ieško naujų išradimų, leidžiančių įstatymus ar senuosius mėgina naujai aiškinti. Štai keli pavyzdžiai:

Persijoje

Pranašo Mohamedo garbintojai ir tikintieji žino, kad vyno gerti nevalia. Bet baisesiai bloga dėl to mahometonų diplomatam, kurie visokius pasisekimus ir nepasisekimus turi aplaistyti vynu. Neseniai Persijoje iškilmingame priėmime buvo paduotos taurės su gėrimais. Šachas priminė, kad Korane esą parašyta: "Pirmasis vyno lašas yra prakeiktas." Paskui jis atsargiai iškiso pirštą į taurę ir ištraukęs nuršluostė į staltiesę, ramiai tardamas: "Taip aš įvykdžiau pranašo įsakymą" ir kas taurėje po pirmo lašo buvo "likę", ramiausiai išgėrė.

Maroke

Prancūzų protektorate esančiame Maroke esąs paruoštas įstatymas vaikų vežimėlius apdėti mokesčiais, kurie skirti susisiekimo priemonėm. Aiškina, kad vaikų vežimėliai taip pat užima vietą gatvėje ir reikalinga vieta jiems stoviniuoti. Be to, vaikų vežimėlis esąs prabangos daiktas. Esą Marokas tuo priartėjęs prie Sovietų Sąjungos, kurioje vaikų vežimėlius turįs taip pat turėti registracijos numerį, kurį gauni, sumokėjęs tam tikrą mokesť.

Vokietijoje

Ulmo mieste gyventojų viena pusė yra evangelikai, kita — katalikai. Bendradarbiaujant evangelikam ir katalikam parlamente, ir Ulmo kunigai nusprendė bendradarbiauti burmistrą renkant. Evangelikų pastorius ir katalikų klebonas tame pačiame mitinge pasakė po kalbą, ragindami balsuoti atsižvelgiant ne į kandidato priklausymą tai ar kitai bažnyčiai, bet į jo tinkamumą.

Amerikoje

Amerika garsėja nesuderintų įstaigų ir organizacijų veikimu. Atlantos prekybos rūmų moterų organizacija nusprendė paskelbti kovą miesto triukš-

mui. Viskas buvo paruošta "tylos savaitė" mieste. Tik šita organizacija užmiršo, kad yra ir kita moterų organizacija, kuri tą pačią savaitę norėjo pavartyti propagandą už miesto apšvarinimą, paraginti piliečius, kad popiergalių ir šiukšlių nemestų gatvė, o į krepšius. Propagandą turėjo lydėti muzikos kapelijos, policijos autosirenos ir keletas lėktuvų turėjo papilti lapelius su atsišaukimais laikytis švaros. Galima įsivaizduoti, kas išėjo iš tylos savaitės, kurios metu antra organizacija žygiavo su orkestrais; o kiek pasitarnavo švarai, rodo tai, kad paskui reikėjo samdyti žmones lapeliam iš gatvių rinkti.

Kartą Demostenas, Atėnų miesto pažiba ir garsusis senovės kalbėtojas, atėjo sakyti kalbos suirinkusiems miestelėnams. Atėniečiai buvo kažkosuskiršinę ir nesileido nutildomi nei nesiruošė klausyti ką gero pasakys jų išminčius. Demostenas, netekęs kantrybės, suuko:

— Aš jums norėjau tikta vieną mažą atsitikimą papasakoti... Minia išlėto tilo. Demostenas užlipęs ant tribūnos pradėjo pasakoti:

— Aną dieną vienas jaunas vaikas nusisamdė asilą ir jojo į Valpagers miestą. Kadangi buvo labai šilta diena, vaikas pakeliui sustojo ir nuplėpęs nuo gyvulio atsigulė asilo pavėsyje atvėsti. Na, ir tada asilo savininkas užprotestavo ir susikivirčio su vaikinu. Savininkas tikrino išnuomavęs tiktai asilą, bet ne jo šešėlių...

Baigęs tuos žodžius Demostenas jau buvo belipęs nuo tribūnos, kai visi sudominti keistu įvykiu, ėmė rėkti:

— Palauk, palauk, — sakyk, kaip tie ginčai užsibaigė?

— Aha, — nusišypojo kalbėtojas ir pašiepdamas tęsė toliau: — mano brangūs Atėnų piliečiai, kai aš norėjau ką naudingo papasakoti apie mūsų miesto reikalus, jūs nenorėjote manęs klausyti, tuo tarpu asilo šešėliu jūs labai susidomėjote.

Kartą J. Rockefelleriui skundėsi jo prietelius, kad vienas pažįstamas negražiņas 50.000 dol.

— Na, tai kodėl gi nepaduodi teisman? — užklausė Rockefelleris.

— Apgailėtina, kad esu patikėjęs pinigais be kvito ir be kitokio rašto.

— Na, gerai, — šypelėjo žibalo karalius, — imk ir parašyk tam savo pažįstamui laišką, kuriame prašyk grąžinti 100.000 dolerių skola.

— Bet jis man skolingas tik 50.000 dol.

— Jis jums parašys, kad skolingas tik 50.000 ir tokiu būdu turėsite kvitą.

KODĖL KARIAI SVEIKINASI RANKOS PRIDĖJIMU PRIE SMILKINIO?

Senovėje žmonės valdė kunigaikščiai, kuriuos reikėdavo tituluoti "Jūsų šviesybė". Pavaldiniai, sveikindami kunigaikštį, užsidengdavo delnu akis, tuo parodydami sveikinamajam, kad jis toks šviesus kaip saulė, į kurį, lygiai kaip į saulę, negalima žiūrėti. Tas paprotys ir užsiliko kariškių tarpe, tik su tuo skirtumu, kad ne akis delnu užsidengia, bet ištiestą delną ties smilkiniu parodo. Ar delnas esti nukreiptas į sveikinamąjį ar į žemę, — tas neturi reikšmės.

KODĖL SVEIKINAMĖS PADUODAMI DEŠINĖS RANKAS

Tautosakininkai (senovės žmonių tikėjimo, burtų ir papročių rinkėjai ir studijuotojai) ši paprotį veda iš senovės burtų. Kadangi dešinėje rankoje, paprastai, laikomas ginklas, tai vėlesniais laikais padavimas vienas kitam neginkluotų dešiniųjų rankų simboli-zavo taiką ir draugystę, arba sutarties bei pažadų ištesėjimo patvirtinimą. Tą patį, maždaug reiškia ir dabar. Rankos padavimu pasižadėjimo patvirtinimas įvestas net į Romos katalikų jungtuvines apeigas, paėinančias iš senovės indusų, pas kuriuos jaunojo ir jaunosios rankų suspaudimas buvo vienas iš ryškesnių jungtuvinių apeigų bruožų.

Nauji ir vartoti AUTOMOBILIAI

Prieinamos kainos
Žemi depozitai
Lengviausios išsimokėjimo sąlygos!

GYVENTI AUSTRALIJOJE BE AUTOMOBILIO —

REIŠKIA TURĖTI
TIK
PUSEJ GYVENIMO
MALONUMO

Supreme Motors

123 Gouger Street, ADELAIDE, S. A.

Is Mr. Ilgausio Kontozos

GRIŪVA TAUTOS, SVYRA KARALYSTĖS

ADELAIDEJE

Nedaug betrukio, mano ilgųjų auselių jau nebebūtumėt matę ir mano linksmo balselio šiame laikrašty būtumėt nebegirdėję...

Išėjau aną vakarą žinių pasirinkti, su draugais pasiūtiuti, o begrižtant namo toks vėjelis pakilo, kad tegu jis skradžiais balon uelina, pajutau tik, kad žemė nesiekia mano kojų ir žvilgterėjus pamaciau, jog Adelaidės žiburiai kažkur tai žemai, žemai. Atsiminęs ką panašiais atvejais Redaktorius savo "Austinukyje" daro, veltui aplinkui graibiau rankinio ar kojinių stabdžio — nieko panašaus padangėje nenuvėriau. O lėkiau visai padoriai, — taip 50-70 mylių greičiu. Galvojau, kad gal teks koks policininkas pamatyti ir už pergreitą lėkimą sustabdyti ir skraidymo padangėse licenciją tegu ir amžiams atimti, bet prakridau patį miesto centrą — policija nieko nesakė. Priemiesčiuose prie manęs aukštybėse prisijungė keletas nuplėštų stogų, du katinai ir australiškas "kitbegas". Menkas malonumas ir tokioj kompanijoj žėgluoti, o stabdžių vis dar niekaip nesugraibau, nors miesto žiburiai tai virš galvos, tai po kojomis, tai kairėj, tai dešinėje — žodžiu, sūkusi, kaip sviedinys "Vyties" komandos gėgužinėj. O vėjas vistiek neatleidžia kojos nuo gazo pedalo.

Nustojes vilties kada nors pasiekti žemę, iš nevilties nusitvėriau sau už galvos ir... užčiuopiau savo ausis... Aišku iškart pasidarė, kodėl senai atsiliko ir stogai ir katinai, — mano ausys, pasirodo, vėjuje geros būrės ir jei būčiau to atradimo laiku nepadaręs, vėjas, ko gero, būtų numešęs mane ligi šv. Vincento balos. O tada — sudiev draugai, lik sveikas Redaktoriau, amen...

Kai nulenkiau ausis, iš karto pradėjau leistis žemyn. Po keletos minučių užkliuvau už elektros vielų — gerai kad žemės nesiekiau, — būtų nutrenkę, — ir žnektelėjau visai minkštai, — pasirodo, į gyvatvorę. Nušokau žemyn, bet, bijodamas antros iškilos į stratosferą, palindau giliai į krūmus ir pradėjau galvoti, kokiam mieste aš esu, ir kaip... **Mr. Ilgausio**... O vėjas vis neatleidžia kojos nuo gazo pedalo... Šalta pasidarė, ir tamsoje šunų pradėjau bijoti. Apsidairiau, ogi kaimyno pašto dėžutė atdara ir vėjas antvoža daužo. — Vistik bus užuovėja, — pamaniau ir įsikrausčiau į ją.

Andra per visą naktį švilpė, blerbė, riau-mojo, kliurkė, žodžiu, kaip Pulgio novelėj. Tik prašvitus aprimo. Žiūriu, dėžutėje laišku esama ir adresai užrašyti į Adelaidės suburbą. Reiškia, dar netoli nuskridau. Dar labiau prašvitus, išskaičiau ir ant voku užrašytą pavardę ir, žinote, ji buvo vieno žinomo lietuviško veikėjo. Klijai nuo drėgmės atšokė ir vokai atvirė vėpsu. Nebūčiau laikraštinkas... Bet tai jau ne Adelaidę liečia...

MELBOURNE (laiškai iš Melbos)

Miliausias Vienminti!

Baigta ir gatava. Prakišom! Ir taip tu man nepagalvok iš karto, kad per daug rizikingas dalykas šaukti bendruomenės susirinkimą Senų Vyrų Klūbo (Old Men Club) patalpose. Čia ir yra strateginė ir pagrindinė klaida, kuri ir nupūtė veiniop mūsų visas viltis ir ateities patieką.

Žinai, į tą susirinkimą susirinko tikrai visi senieji t.y. visi tie, kurie prieš mus Melbourne lietuvius valdė. Na, ir ką? Na, ir nieko! Persvara, supranti, 15 ant 5! Ir velnias tą balsavimą, tą rankų kėlimą išgalvojo! O tų rankų kai pakyla, vyruti, ir vis prieš. Supranti, — prieš mus. Taip ir nuėjo visi planai ir pažadai Krašto Valdybai ir viskas šuniui ant uodegos. Krikdėmai, supranti, sulindo visi į Valdybą, į išdą, į komisijas, į visur, kur tik buvo galima. Ir kas galėjo apie tai pagalvoti! Mes jau iš vakaro buvom truputį savo būsimus laimėjimus, supranti, aplaistę, bet ir tai buvo kaip su kuolu per galvą — žiūrim į vienas

KOEGZISTENCIJOS DIENOMIS SKRAIDANTI SIUVAMOJI MAŠINA

Epinal (Prancūzija), šeštadienis. Čekas darbininkas iš netolimo St. Remy pasisakė matęs vakar dieną skraidančiosios lėkštės lakūną. Lakūnas kalbėjės rusiškai ir paklausęs ar toli ligi Vokietijos sienos.

Louis Ujavari, 40 metų amžiaus, pasakė policijai, kad stambaus sudėjimo svetimšalis, su apsaugos šalmu ant galvos, žibančiais antpečiais, laikydamas rankoje revolverį, paklausė ar jis yra Italijoje ar Ispanijoje. Paskui jis pasakė rusiškai: "dosvidanija".

Skraidančioji lėkštė atrodžiusi, kaip dvi sudėtos plokštės su kysančiu periskopu. Nuskrisdama ji sutratėjusi, kaip siuvamoji mašina.

kitą ir nebepažįstam vienį kitų. Rodos, dešinėj sėdėjo, žinai, tas su ūsais, bet susirinkimo pabaigoj, žiūriu — žiūriu, toks ištyšęs veidas; kad ir ūsai kažkur tai nosyje, ar kur kitur dingę. Supranti — nė sapne nespnuota.

Ir tik tu įsivaizduok, Miiliausias, susirinkimas ne tik ant visų mūsų turėtų kėdžių krikdemus pasodino, bet ir mūsų tokias garsias rezoliucijas panaikino ir mūsų visą Krašto Valdybos ir Suvažiavimo užgirtą poros metų veiklą, kurią mes Valdybos apyskaitoj pagarsinom, nepriėmė, ir, sako, kad tai ne veikla, bet pjautyšnės. Taip ir užprotokolavo, supranti.

O mes juk tarpusavy taip gražiai sugyvenom. Ir su Krašto Valdyba — neblogiau. Visi, juk ir Tu, Miiliausias Vienminti, tikėjai, jog ne mes pjaunam, bet mes pjauna. Psisipažinsiu, kad ir mes patys kartais tuo pradėdavom tikėti, o dabar, štai, susirinkimas išdriso mus kaltinti pjautyšnėmis. Kas galėjo tikėti!?

Be reikalo Krašto Valdyba savo atsišaukimuose ragino vis pakartotinai prie susiklausymo, ramybės ir rimties. Supranti, aš iš desperacijos net taip nugalvojau, kad mūsiškiai, matyt, nė "Mūsų Pastogės" neskaity, o anie, supranti, paskaitė, na, ir susiklausė, o susirinkime mums teliko jau tik paklausti ką anie šneka ir protokoluoja. Nedovanotina, brolyti, strategijos klaida!

Jau ketvirta diena, kai pati rėkia ant manęs, kad aš vis grįžtu išgėręs. Bet, supranti, bene iš gero? Raminuosi tik tuo, kad naujoje šapokos istorijos laidoje Colingwoodo mūšis ir mūsų pralaimėjimas bus išgarsintas ne mažiau už Zalgirį, Giedraičius ir kitus istorinius miestus. Tikriausiai mus užjausdamas ir Malenkovas kartu su mumis iš valdžios pasitraukė.

Negalvota, nesapnuota!
Būk drūtas bent tu ir viso gero!
(Parašas nulytas)

SYDNĖJUJE

Gudrūs tie sydnėjiškiai! Valdyba visu balsu šaukė, laikraščiuose kvietė atvykti juos į Apylinkės metinį susirinkimą, o jie ne ir tiek. Žinoma, gudrus niekuomet neis, nes jeigu senieji Melbourne valdybininkai susirinkimam būtų neatėję, būtų pralaimėję. Sydnėjuje, matyt, visi frontai savo galybė neperdaug pasitiki, tada, aišku, geriau neiti, tada nors ir nebūsi laimėtoju, bet ir pralaimėjimu niekas akių nebadys.

Kaip "Mūsų Pastogė" (2.II.55) rašo, į tą bendruomenės susirinkimą atsilankė 12 vyrų ir viena moteris. Matyt, Sydnėjuje tik tiek yra nepartiniių, o jie neturi ko pralaimėti ar laimėti, kaip viengungis skyrybų byloje. Tik korespondentas Ks. minima-me laikraštyje savo tarpe Kultūros Fondo — diagnozė — aiškiausia trumparegystė su tendencija greitai nematyti ir pačios savęs. O tada, kaip B. Brazdžionis sako:

"Nematysiu salėlydžių aukso, Nematysiu akių mylimos
Ir aušros, ir aušros nesulauksiu
Situos aklo likimo namuos."

Mr. Ilgausio

VIENU DALYKU SUTARĖ

— Aplankiau jau dešimt psichoterapeutų. Atrodo, kad tai pasiutusiai sunki specialybė. Kiekvienam turėjau papasakoti savo sapnus ir kiekvienas vis skirtingą diagnozę nustatė.

— Ar jie taip visiškai skyrėsi? Ar nei vienu atžvilgiu nesutarė?

— O taip! Visi vienodai paėmė po 10 svarų.

PRIIMTAS PASIŪLYMAS

Į kabinetą didelio revue teatro ateina nepažįstamas žmogus ir sako:

— Už £300 aš sutinku masažuoti visas jūsų šokėjas.

— Puiku. Sutinku. Įmokėk tamsta pinigų į kasą ir tuojau galit pradėti...

KAI TARNYBA GERAI VEIKĖ

Į milicijos nuovadą ateina žmogelis ir sako:

— Labai gailla, kad vakar buvau suklydęs. Pranešiau, kad iš mano kišenias pavogta piniginė. Pasirodo, ją buvau pamiršęs namuose. Prašau nebeieškoti.

— Per vėlu. Vagis jau sugautas ir patalpintas kur reikia...

EUROPIEČIO TIPAS

Žmogus yra veikiamas aplinkos. Daug yra faktorių, kurie nulemia žmogaus charakterį, tačiau visos tos priežastys pilnai nepakeičia žmogaus prigimties. Paskutiniai laikais buvo pagilintos ir rasiinės problemos, ypač vokiečių rasiologų Clauss, Von Eichstedt, Klineberg, Hardy ir kt. Jie labai išryškino rasiinius skirtumus. Čia paliesime europiečio tipą, aprašydami jo charakteringus bruožus. Savo išorėje europietis yra skirtingas nuo juodosios ir nuo geltonosios rasės. Tuo tar-

pu kai negras yra kaip vaikutis įsiliejęs į dabartį ir geltonodis kaip senis į praeitį, europietis arba baltosios rasės žmogus yra suaugusio žmogaus tipas, žiūris į ateitį ir planuojąs konstruktyvinius veiksmus. Jis žiūri ne tik kad pagerintų savo gyvenimo sąlygas, bet taip pat ir ateinančioms kartoms. Jo mąstymą galime išreikšti žodžiais: "nepadaryti pažangos, reikia eiti atgal".

Bendrai imant, baltosios rasės žmogus turi pajėgesnį protą negu juodosios ar geltonosios rasės žmogus. Filosofinės sistemos, etinės ir religinės sąvokos yra europiečio protinis padaras. Nei juodoji rasė, nei geltonoji nedavė tiek genijų, kaip baltoji rasė.

Imkime šiaurinę europiečio rasę. Bendrom linijom vaizduojant, šiaurinis žmogus yra apdovanotas aštriu, bet nelabai intuityviniu ir negreitu protu. Tai visiškai priešingybė viduržemio rasėi. Fantazija silpna. Linkęs į refleksiją ir objektyvinius sprendimus. Tai pastovus, metodiškas tipas. Bet kokį dalyką nagrinėdamas eina prie jo esmės, išvengdamas paviršutiniško sprendimo. Turi stiprų ir pastovų charakterį, ir moka save kontroliuoti stipriai ir atkakliai valia. Dabartis jam daro mažai įtakos.

Šiaurinis žmogus turi nepaprastai didelį savos asmenybės, pareigos, garbės ir atsakingumo pajautimą: veiklus, produktyvus, pilnas iniciatyvos dvasios ir labai apdovanotas organizaciniais gabumais. Galima sakyti, kad šiauriniai žmonės yra dideli individualistai, todėl dažnai linkę į uždara gyvenimą. Ta rasė apima skandinavus, daį Vokietijos ir Angliją. (L)

NE TAI SUPRATO

Vienas kaimietis, išgyvenęs eilę metų mieste, grįžta į savo gimtąjį kaimą. Priešais išbėga nepažįstamas berniukas.

— Štai ir vėl naujas veidas, — susimąstęs taria keleivis.

— O, ne, — atsako berniukas. — Aš tik šiandien nusiprausiau.

TIKROJI BAUSMĖ

Buvò mitingas. Kalbėtojas džiaugėsi dėl Vokietijos nugalėjimo ir reiškė viltį, kad pats Hitleris bus sugautas.

— Jis neišvengs liaudies keršto, — plėšėsi kalbėtojas. — Jis turės būti nubautas pačia žiauriausia bausme, ar ne?

— Taip, sušaudyti jį — šaukė balsai.

— Pakarti! — siūlė kažkas iš minios.

— Ne, tai per menka bausmė Hitleriui, — šaukė vienas kolchozininkas, — jį reikia uždaryti į kolchozą!

Kolchozininkas tuojau buvo areštuotas, nors visa salė užė, jam pritardama.

KAIP TU MAN, TAI AŠ TAU

Prieš porą metų miręs didysis angų dramaturgas Bernard Shaw pasiuntė W. Churchillui tokio turinio laiškučių: "Siunčiu du bilietus į mano dramos vaidinimą šį vakarą. Vienas tau, kitas tavo draugui, jei tu bent vieną draugą dar šioj žemėj turi." Churchillis greit susimetė ką atsakyti: "Tenka apgailėti, kad šį vakarą nei mano draugas nei aš negalime ateiti. Tai padarysime kitą vakarą, jei iš viso, atsiras bent vienas, kuris tavo dramą dar norėtų statyti."

SVETIMOS BĖDOS NERŪPI

— Aš tau sakau, jei tu mirsi anksčiau aš vėl ištekėsiu.

— O labai tai man...

— Ką? Tai tau visiškai nerūpi?

— O ką man rūpės svetimo nepažįstamo asmens bėdos...

GERA PRIEMONĖ

Į vieną Neapolio policijos nuovadą atėjo du vyrai ir paprašė juos uždaryti daboklėje. Jie esą kaimynai ir jų žmonos taip susipešusios, kad pasidarę nebepakeliama namuose bebūti. Policijos valdininkas, kiek pagalvojęs, uždarė juos pritaikydamas įstatymą apie sąmoningą apsilėidimą pareigose.

Tai padėjo. Žmonos po to daugiau nebesipeša.

ĮNASAS

Viename kaime reikėjo praplėsti mokyklos patalpas. Valsčiaus viršaitis sukviėtė pasitarti kaimo gyventojus, kad ir jie kuriuo nors būdu prisidėtų prie statybos.

— Valstybė visko atlikti negali. Reikia ir jūsų įnašo, kad mokykla klestėtų ir augtų.

— Mes duodame savo vaikus! — atsiliepė vienas ūkininkas.

PRISIPAŽINO

— Žinoma, prisipažįstu, ir aš turiu ydų, — sako nuolaidžiai žmona.

— Na, matai. Ar aš nesakiau!

— Įdomu, o ką tu man prikiši? — staiga užsiliepsnoja žmona.

Kas ilgi usiai išbadauja?

Kas galėtų patikėti, kad:

— Šunys ir katės gali išgyventi be pavojaus gyvybei be maisto 3 savaites.

— kad gyvatės be maisto gali išbūti 800 dienų, o kai kurios žuvų rūšys net ligi 1000 dienų.

— Kad badavimo rekordą turi blakės, kurios be maisto ir vandens gali gyventi nuo 5 ligi 10 metų.

— kad šikšnosparnis 3 dienas negavęs maisto miršta badu.

— kad kurtis, išskiriant žiemos laiką, negali išgyventi be maisto daugiau kaip 10 valandų.

ELTOS KRONIKA

(Tęsa iš 3 psl.)

proga sukaktuvininkas gavo daug telegramų ir sveikinimo laiškų, pasiųstų iš viso pasaulio kraštų su geriausiais linkėjimais. DBLS centro valdyba įteikė televizijos aparatą ir menišką adresą. Per suruoštus minėjimus buvo nušviesta jo veikla ir nuopelnai Lietuvai. Sukaktuvininkas ir toliau pažadėjo, kiek jo sveikata leis, iš širdies dirbti tėvynės gerovei. VLIKo pirmininkui M. Krupavičiui ir VLIKui min. B. K. Balutis nuoširdžiai padėjo už atsistą jam VLIKo vardu sveikinimą, o VT pirmininkui K. Žalkauskui — už Vykd. Tarybos sveikinimą.

* LIT per 1954 m. II pusmetį yra iš viso išsiuntusi 1.459 egz. lietuviškų knygų, per 1954 m. I-jį pusmetį 2.765 egz., tuo būdu iš viso per 1954 m. išsiųsta 4.224 egz. Per II-jį pusmetį išsiųsti 49 egz. vadovėlių, 756 egz. vaikų literatūros, 351 beletristikos, 171 egz. įvairios literatūros, 94 egz. poezijos ir 38 egz. gaidų. Iš to skaičiaus Vokietijos vargo mokykloms ir bendruomenės padaliniais išsiųsti 134 egz., Austrijos lietuvių bendruomenėi 155 egz., D. Britanijos 56 egz., Šveicarijos 31 egz. ir Švedijos 67 egz., Kolumbijos 83 egz. ir Australijos 817 egz. Knygų daugumas buvo gautos iš amerikiečių Citizen's Service, dalis vadovėlių nupirktą iš vienos bendrovės. Knygų tik persiuntimas atsiėjo apie 1.000 DM, bet Australijos ir Kolumbijos LB iš dalies apmokėjo faktiškąsias persiuntimo išlaidas. Iš turimų išteklių knygos ir toliau siūntinėjamos jų reikaliniams.

Įvairios literatūros turi ir Informacinė Tarnyba, ypač Harrisono "Lithuania's Fight for Freedom". Taip pat yra nuliekamų senesnių ELTOS numerių, nors neištisais komplektais, kuriuos jų norinčios bibliotekos ar šiaip knygynai galėtų gauti, atsilygindami faktiškąsias persiuntimo išlaidas. Tvarkomos ir gautosios neįraštos iš inž. architekto J. Vizgirdos kai kurios anglų kalba knygos.

* "Dirvos" Nr. 52 (1954.XII.30) skelbiama, kad, esą po VLIKo posėdžio VT pirmininkas K. Žalkauskas su žmona išvyksią poilsui į Šveicariją. Šiuo pranešama, kai tai yra absoliučiai išgalvotas tendencingas prasimanymas. Apie tokį "sumanymą" p. Žalkauskai sužinojo tik iš "Dirvos".

* Jeronimas Cicėnas rašo knygą apie Lietuvos jaunimo išgyvenimus vokiečių okupacijos paskutiniiais metais. Knyga bus išsamiai dokumentuota ir ją leis Terra.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

Melbourne

PERSITVARKYMAS MELBOURNE

Jau kuris laikas buvo skelbiama, kad Melbourne vyksta kažkokios negerovės. Apie tai išgirdo ne tik Australijos lietuviai, bet gavo atitinkamus skundus VLIKas, Lietuvos Arkivyskupas, išnešta rezolucija, "išvaikyta mokykla", vėliau pasirašyta "sutartis", buvo "ardoma bendruomenė" ir taip daina be galo. Australijos Lietuvių bendruomenės organas "Mūsų Pastogė", kartais skirdavo net istisus puslapius tiems "baisiems" įvykiams nušviesti. Galiausiai net Krašto Valdyba "rado" reikalą išiešti atsišaukimą į "Australijos Lietuvių" ir Melbourne "įvykius" prašė net atskiru punktu suvažiavimo dienotvarkėn. Buvo skelbiama, kad Melb. liet. kapelionas su "maža grupele" ardo lietuvišką veikimą ir "varo akciją prieš bendruomenę". Buvo siūloma, kad 90% Melbourne lietuvių turi išsikelti kitur ir t.t. (žiūrėk "Mūsų Pastogė" Nr. 48, 45 ir kit. 1954 m.). Visi šitie dalykai įkyrėjo ne tiek Australijos lietuviams, kiek patiems melbourniečiams. Todėl į š.m. sausio mėn. 30d. paskelbtą Melb. Apyl. valdybos visuotiną susirinkimą atvyko būriai lietuvių ir pripildė salę. Ir čia buvo parodytas ne "mažos grupelės", bet Melbourne lietuvių visuotinas daugumos nusistatymas ir įvykdytas jos noras: panaikinta Melb. liet. kapelionų šmeižianti, savo laiku 37 asmenų bendruomenės vardu

Sportas

KREPŠINIS

Vytis — Torrens 12-17.

1955.II.5. — Adelaidės Vyties Moterų krepšinio komanda, kuri pirmą kartą išėjo į aikštę po šešių savaikių treniruočių, įrodė, kad darbas pradėtas neveltui.

Priešininkas taip pat žalias šiame sporte, tik gal buvo žaidusios australišką moterų krepšinį.

Pirmas kėlinys baigėsi lygiom po keturis deka gero gynimo.

Antro kėlinio pradžioje mūsiškės greitai atsiplėšia ir veda kėlių metimų skirtumu. Bet po neilgo laiko Vyties žaidėja, iš susijaudinimo ar paveikta karščio, įmeta į savo pusės krepšį ir du taškai priešui, bet dar persvara mūsų naudai.

Esant karštam orui, kuris siekė apie 95 laipsn. mūsiškės pradeda skūstis visokiom ligom, kad tik surastų progą būti pakeistom iš aikštės, o jeigu nepakeičiamos, tai pačios išsina.

Priešas paskutinėse minutėse ne tik išlygina rezultata, bet ir laimi rungtynes, kurios buvo mūsiškių jau laimėtos, bet dar visi laimėjimai ateityje. Reikia mokėti laimėti ir pralaimėti. Svarbu, kad visos stengėsi, kaip galėdamos ir kaip pirmą kartą sužaidė labai gerai.

* Moterų treniruotės tuo pačiu laiku Treneris K. Jačiunskis, kuris treniruoja labai gerai, tik jos turėtų daugiau jo klausyti, o ne mokinti jį pačios nemokėdamos.

Taurus — Senior Colts 51-37

1955.II.27 d. — Tauro komandos kapitono A. Merūno darnus žaidėjų keičimas ir A. Ignatavičiaus puikus žaidimas pirmą kartą šioje komandoje palengvino komandos žaidėjams K. Jačiunskiui, V. Gurskiui ir E. Pyragiui, kurie skyrėsi iš kitų žaidėjų savo žaidimo taktika bei metimais.

Petkūnas, po ilgos pertraukos, taip pat neblogoi sužaidė, tik S. Visockiui su Alkevičium nelabai sekėsi.

Rungtynės buvo gana įdomios. Taškus pelnė: Jačiunskis 12, Gurskis, Pyragius po 10, Ignatavičius 7, Alkevičius 5, Merūnas ir Visockis po 2.

Taurus — Glenelg 66-22.

1955.II.3 d. — Šias rungtynes Taurus pradeda greitai žaidimu ir jau pirmose minutėse palaužia savo priešą.

priimta, rezolucija; nepatvirtintas Melb. Apyl. valdybos metinio veiklos pranešimo tas punktas, kuriame vėl Apyl. valdyba pakartotinai apkaltino kapelioną; neisreikšta padėka valdybai už praėjusių metų veiklą, o išrinkta visai nauja valdyba ir kiti valdomieji bendruomenės organai. Didelė balsų dauguma į naują Melb. Apyl. valdybą išrinkta ir pasiskirstė pareigomis sekantieji asmenys: pirm. Silvestras Balčiūnas, I vice-pirm. J. Mulokas, II vice-pirm. J. Šeštakauskas, sekret. Val. Čižauskas ir kasin. Z. Samuolis. Į naują kontrolės komisiją išrinkta: V. Salkūnas, J. Petraitis ir P. Svambarys. Į naują garbės teismą išrinkta: kun. J. Kungys, adv. J. Gylis, p. L. Civinskienė ir p. Paškevičius. Reikia tikėtis, kad su šiuo nauju Apyl. Valdybos ir kitų valdomųjų organų išrinkimu Melbourne pasibaigė kažkokia "akcija" prieš bendruomenę, pasibaigė skundai, rezolucijos, teismai ir panaši "veikla", kuri tęsėsi Melbourne paskutiniaisiais metais. Jeigu šitai įvyks, tai ateltis neišvengiamai parodysi, kas buvo tikrieji Melbourne nesutikimų kaltininkai. Linkėtina naujai Melb. Apyl. valdybai vykdyti PLB dvasią, jos neįskreipti ir nenaudoti tam sauvaliavimo tikslui, kaip kad ligi šiol ji buvo paskutiniu laiku naudojama. Sausio 30 d. visuotinas susirinkimas Melbourne parodė tikrą lietuvišką nusistatymą pašalinamas visas klūtis drauge su tais, kurie naudodami bendruomenės vardą savai ambicijai ar nesugebėjimui sugyventi, trugdė tarpusavį lietuvių sugyvenimą ir bendrą darbą, iškreipdami lietuviškos bendruomenės tikslus ir peržengdami bet kokios kompetencijos ribas. -a-

Antram kėliny Ignatavičius pradeda mėtyti iš visų padėčių kiaušius, dėl ko rezultatas žymiai pakyla. Priešas, mūsų žaidėjų gerai ginamas, surinko vos dvidešimt du taškus.

Ignatavičius vienas savo komandai pelnė 23, toliau seka: Petkūnas 10, Jačiunskis 9, Pyragius 8, Visockis ir Gurskis po 6, Merūnas su Kitu po 2.

Jauniai Vytis — Walkerville 50-21
1955.I.28d. — Šiose rungtynėse mūsų jaunieji sužaidė, be mažų klaidų, gana puikiai, nors žaidė be pakaitalo.

Taškus pelnė: Urmonas 21, Lapšys 15, Petruška II 8, Dunda 4, Pocius 2.

Vytis — Marlon 21-23

1955.II.4d. — Rungtynėse, kuriose mūsiškūs įdėjo didelę neskėmę ir priešų nelygumas amžiuje, pasibaigė pralaimėjimu.

Taškus pelnė: Petruška I 9, E. Virba 5, Lapšys 4, Urmonas 3.

* Jaunių treniruočių laikas yra sekmadieniais, nuo 14-15 val. Treneris A. Ignatavičius, tat sekit jo pėdom krepšyje.

INFORMACIJOS

Vasario šešioliktoji

Adelaidėje bus švenčiama š.m. vasario mėn. 20 d. tokiu būdu:

1) Iškilmingos pamaldos Šv. Pranciškaus Ksavero Katedroje bus 11 val. Jas laikys: Jo Prakilnybė Dekanas M. J. Bayard. (J. E. Arkivyskupas šiuo metu yra atostogose)

2) Nepriklausomybės Šventės Minėjimas vyks 7 val. vak. AUSTRALIA HALL, Angas Str. Programoje bus 3 paveikslų inscenizacija "Susitikimai" pagal Jurgio Jankaus romaną "Naktis ant morų". Ją atliks Lietuvių Teatras-Studija. Režisierius J. Gučius.

Visi Tautiečiai ir svečiai maloniai kviečiami į pamaldas ir minėjimą.

Adelaidės Apylinkės Valdyba

LAISVAS LIETUVIŲ ŽODIS IŠ EUROPOS RADIJŲ.

Transliacijų laikas nurodytas Vidurio Europos laiku, arba dviem valandom vėliau, kaip okupuotos Lietuvos laikas.

Bangų ilgis pažymėtas metrais. Norint sužinoti bangos ilgį megociklais (amerikoniškiems priimtuvams), reikia 300.000 padalinti iš bangos ilgio (metrų). Pvz.: 300.000:251 bus 1,195

mc, arba padalinus minėtą skaičių iš 196,2 = bus 1,529 mc.

Amerikos Balsas:

19,15; — 25,34; 31,46; 251; 25,36; 25,30; 31,06; 41,38. Kartojama per Tanžero radiją vidurnaktį:

00,00: — 31,14; 31,20; 41,47; 42,25; 48,86; 75,38 ir 49,34.

Vatikano radijas:

Antradieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais:

15,00: — 19,84; 25,57; 31,10; 41,21; 196,2 ir pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais:

19,00: — 25,67; 31,10; 41,21; 49,75 ir 196,2.

Romos radijas:

21,35: — 25,21 ir 41,15.

Madrido radijas:

17,50: — 32,25.

Visiems Adelaidėje ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams

SKELBIMAS

1955 m. kovo 13 d. 5 valp p. p., Flinders St. 172, Excelsior Hall (greta šv. Juozapo bažnyčios) šaukiamas ALB Adelaidės Apylinkės metinis bendruomenės narių

SUSIRINKIMAS

Dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas.
3. Bendruomenės Valdybos apyskaitinis pranešimas.
4. Garbės Teismo pranešimas.
5. Moterų Sekcijos veiklos pranešimas.
6. Namų Įsigijimo Komisijos pranešimas.
7. Revizijos Komisijos pranešimas.
8. Diskusijos dėl pranešimų ir apyskaitų tvirtinimas.
9. Apylinkės Valdybos rinkimas.
10. Revizijos Komisijos rinkimas.
11. Garbės Teismo rinkimas.
12. Apylinkės Valdybos pranešimas iš Atstovų suvažiavimo Melbourne.
13. Klausimai ir sumanymai.
14. Susirinkimo uždarymas.

Apylinkės Valdyba prašo visus lietuvius, gyv. Adelaidėje ir Apylinkėje skaitlingai dalyvauti susirinkime. Taip apt kreipiame dėmesį į visų veikiančių organizacijų Valdybas ir narius, kad kiek galint daugiau dalyvautų susirinkime ir iš savo pusės, jau iš anksto numatytų kandidatus į naujai renkamą Bendruomenės Valdybą, Revizijos Komisiją ir Garbės Teismą.

Apylinkės Valdyba

Visi kviečiami

š. m. vasario mėn. 19d. 8 val. vak. Soc. Globos D-ja Melbourne ruošia

Leonards Cabaret patalpose (Lower Esplanade, St. Kilda, važiuoti iš City tram. Nr. 15 iki 32 sust.)

tradicinį

UŽGAVENIŲ — KAUKIŲ BALIŲ

su Užgavėnių blynais, Laimės Vainikais, bufetu ir kt. Laimėjusiomis kaukėms skiriamos gražios dovanos.

Bilieto kaina 14 šil.
Bilietus platina p. Vl. Bosikis, (36 Walpole St., Kew, tel. WA6032) ir p. R. Pumputienė (1 Curtis Ave., Watsonia).

Balialis pelnas skiriamas šalpos reikalam.

Soc. Globos Moterų D-jos Komitetas

L. ENCIKLOPEDIJOS REIKALU

Lietuvių Enciklopedijos V tomas jau spausdinamas ir kovo mėnesį bus išsiuntinamas prenumeratoriams. Šiame tome tilps raidės D pabaiga, kurią redagavo dr. Girnius ir raidė "E", kurią redagavo prof. J. Puzinas.

Lietuvos žemėlapis dar neatspausdintas, nes pas kalbininkus ilgiau užsitęsė vietovardžių vardinio sudarymas. Žemėlapiu prenumerata dar priimama. Žemėlapiu kaina Liet. Enciklopedijos mėmėjams, iš anksto užsisakiusiems, nustatyta tokia: sieninio 2 dol. (18/-), įrišto 3,5, (31/6), kitiems bus augštesnė.

Visi prenumeratoriai, įmokėjusieji pinigų, bet negavusieji LE praneša generaliniam atstovui, kam pinigai įmokėti ir kokie tomai negauti. Iki šiol pusė prenumeratorių visai nemoka pinigų. Tad prašoma savo pažadą tesėti arba raštu pranešti, kad atsisako nuo sutarties. Norėdamas patvarkyti ir leidyklos kaikiuriuos nesklandumus siunčiant prenumeratoriams enciklopediją, laukiu skubaus atsiliepimo šiuo adresu: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic.

KAZIUKO MUGĖ

Skautų tėvai bei rėmėjai ir Akademinio Skautų Sąjūdžio Adelaidės skyrius š.m. kovo 6 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų šv. Juozapo bažnyčios salėje rengia "Kaziuko" mugę. Bus loterija, Vilniaus verbos, riestainiai, lietuviška gira ir kitos prašmatnybės. Pajamos skiriamos skautų veiklai pagemti. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

GRĮŽKIME LIETUVOS BYLOS GINTI

Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete ir visuomenėje tebetrunkant nevaisingiems ginčams dėl įvairių kompetencijų, konsolidacijų ir reorganizacijų.

mes, šį pareiškimą pasirašantieji junginiai, sutarėme organizuotai derinti savo veiklą,

siekdami, kad tai padėtų — sustiprinti pagalbą tautos atsparumui bei pasipriešinimui prieš nelaisvę,

paskatinti politinių santykių kultūros ugdymą bei kovą su žalingais reiškiniais užsienio lietuvių veikloje,

palakyti Lietuvos valstybės teisinio tęstinumo dėsnui pagrįstą bendradarbiavimą su užsienioose veikiančiomis Lietuvos valstybės institucijomis.

Taip sutardami, mes neatmetame nuosirdžių ir viltingų pastangų bei bandymų su jungti vieningoje ar bent suderintoje veikloje visas laisvas mūsų tautos pajėgas Lietuvos nepriklausomybės bylai ginti. Tačiau laikome esant neleistina atidėlioti neribotam laikui tiesioginius visų laisvėje esančių lietuvių uždavinius.

Todėl ryžtamės sava bendra iniciatyva, imtis tautinių uždavinių, kiek jų atlikti bus įmanoma mūsų bei j mūsų kvietiamai atsiliepusios visuomenės jėgomis.

Rūpestingas Lietuvos problemų studijavimas, to studijavimo vaisių atitinkamas panaudojimas mūsų ir ypač kitų tautų visuomenėje ir pagal galimybę Lietuvos Kraštui informuoti — yra, mūsų įsitikinimu šiuo metu labiausiai reikalingi, bet vis dar aplėsti ar tik pakrikli teatliekami darbai. Į juos ryžtamės kreipti daugiausia dėmesio, nesisalindami, žinoma, ir nuo kitų Lietuvos nepriklausomybės bylai reikalingų uždavinių atlikimo.

Savo veikloje esame nusistatę atsižvelgti Lietuvos Diplomatines Tarnybas jos veikime galiojančia tvarka teikiamų patarimų bei nusistatymu, turėdami galvoje, kad Lietuvos nepriklausomybės bylos gynimo sklandumas bei sėkmingumas esti tik kiu domas, jei vykdomas be prideramo ryšio su tebeegzistuojančiomis Lietuvos valstybės institucijomis.

Uždaviniams vykdyti, jėgoms sutelkti, darbo sąlygoms bei priemonėms parūpinti steigiamas

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas.

Iš visų narių laukiame greitos ir energingos tautos lėšoms į fondą sutelkti. Visus tautiečius, pritariančius mūsų pasiryžimui, kviečiame darbu ir aukomis dalyvauti fondo sudaryme.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo vardas reiškia nuoširdžią intenciją, ko tikslingiausia panaudoti fondą kovai dėl Lietuvos gyvybės, laisvės ir nepriklausomybės, neapsunkinant jo savitarpį rungtyniavimų našta.

Ligi bus sudaryta nuolatinė fondo valdyba, mūsų junginių vadovai, šiek tiek taisyti rauto organizacine tvarka, atlieka organizacinį fondo tvarkymą ir pradeda lėšų telkimą. Jos įgallotinai kreipsis tiesiog į pritariančiuosius mūsų pasiryžimui.

Kviečiame visus palankiai sutikti fondo atstovus ne tik savo auka, bet ir talkininkauti, paskatinant ir kitus savo pažįstamus taip pat prisidėti prie fondo.

Kviečiame paremti mūsų pastangas, kad tartas žodis virstų apčiuopama pažanga Lietuvos nepriklausomybės byloje.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Lietuvos Laisvės Kovotojų S-ga
Lietuvių Rezistencinė S-ga
Lietuvių Tautinis Sąjūdis

New York, 1955 m. sausio 22 d.

Mūsų KALENDORIUS

KOVAS

- 1 A Albinas, Amalis, Rusnė
- 2 T UZGAVENĖS. Elena, Eitautis
- 3 K Pelenų Diena. Kunigunda, Uosis
- 4 P Šv. Kazimieras, Liet. gl., Vingra
- 5 S Andrius, Teofilus, Giedrė
- 6 S Viktoras, Perpetua, Raminta
- 7 P Tomas Akv., Rimtautas, Vaidilutė
- 8 A Jonas iš Dievo, Vaižgantas
- 9 T Pranciškė, Visgailė, Zygtintas
- 10 K 40 Kankinių, Žibuolė, Daina
- 11 P Konstantinas, Ziedūra
- 12 S -Grigalius, Jorūnė, Vartulė
- 13 S Kristina, Liutavaris, Jurdilė
- 14 P Matilda, Leonas, Igauta
- 15 A Lioginas, Klemensas, Aujotas
- 16 T Patricijus, Julijonas, Vaidotas
- 17 K Juozapas, Gendvilas, Varuna
- 18 P Kirilas, Edvardas, Eimutis, Saulius
- 19 S Šv. Juozapas, Prutenis, Vaigalė
- 20 S Joakimas, Žibartas
- 21 P Benediktas, Alpė, Lingaila
- 22 A Katarina, Povilas, Linas
- 23 T Alfonsas, Edmundas, Vismantė
- 24 K Timotiejus, Toliivardis, Glodenė
- 25 P Apr. P. Marijai, Gabrielis
- 26 S Feliksas, Teklė, Gėla, Dorulis
- 27 S Jonas Dam., Meldutis, Rūta
- 28 P Jonas K., Sikstas, Gerutė
- 29 A Grigalius, Kernius, Zalvytė
- 30 T Jonas K., Anelė, Liūtė, Prutenis
- 31 K Benjaminas, Ginutis, Joteikė

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei — £1.6.0. Atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati.

Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniamis skelbėjams žymi nuolaida.

Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus.

Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0.

Adresas: Australijos Lietuvis

35 Cator St., Hindmarsh, S.A.

Tel. LU5827

The Australian-Lithuanian

The Lithuanian fortnightly in Australia.

Publisher: J. Glušauskas

Printed by National Press

35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

Telephone: LU5827

DAVID JONES

europietiškas siuvėjas ir medžiagų pardavėjas

Kostiumai pagal užsakymą arba gatai. Siuvama pagal europietiška stilių.

ZEMOS KAINOS

Kostiumai pagal užsakymą nuo £16.10, sportiniai kostiumai nuo £8.10.0.

DIDELIS PALENGVINIAS SEIMOMS — ATIDAROMA

biudžeto sąskaita

mokant kas mėnuo.

Adresas: 24 Charles St., Adelaide, S. A.

TELEF. W2887